

rudar

Časopis Skupine Premogovnik Velenje

izhaja od leta 1953

št. 6/junij 2013

60 LET RUDARJA

»Tudi na svetlem so še vedno v jami«/stran 6

Srečanje strokovnjakov R & R projektov/stran 9

Zlata inovacija/stran 16

Nagradni razpis za najboljše literarno delo »RUDARSKI MOTIV«/stran 27

Vsebina

stran 5

Izvozni jašek NOP II virtualno

stran 6

Rezmanov Zahod jame 200 metrov pod zemljo

stran 9

Srečanje strokovnjakov R & R projektov

stran 11

Poklicna pokojnina

stran 13

Obiskal nas je še inženirski kader ELEM-a

stran 14

Ukrepi za zmanjšanje števila in posledic stebarnih udarov

stran 16

Predstavitve odborov in komisij

stran 17

Zlata inovacija

stran 19

Na obisku: Bogomir Kranjc - Picek

stran 21

Naši spomini – naš ponos

stran 23

Lepo je biti naj skupina

stran 25

Z veseljem pohvalimo – Presenečenje za gospo Milko

stran 27

Nagradni razpis

stran 28

Harmonikarji zmagali v rudarskih spretnostih

stran 29

Najgloblji spektakel smeha na svetu

stran 32

Podzemna pustolovščina navdušuje vse generacije

stran 33

»Brez vode nas ni«

stran 35

Visoki prihranki s Studiem HTZ

stran 35

Gradbena dovoljenja nekoč in danes

stran 37

Zabava in užitki v neokrnjeni naravi Golt

stran 38

Pletena drevesa in dišeča zelišča

stran 40

Aktivna starost ne pozna sivine

stran 42

Demenca

rudar

Časopis Skupine Premogovnik Velenje

IZDAJATELJ

Premogovnik Velenje
junij 2013, številka 6

UREDNIŠTVO

Glavna in odgovorna urednica:
mag. Saša Sevcnikar
Oblikovanje: Ivo Hans Avberšek
Novinarka: Dragica Marinšek
Naslov: Uredništvo Rudarja,
Partizanska 78, 3320 Velenje,
tel. 03/899-6396, faks 03/586-9131,
el. pošta: sasa.sevcnikar@rlv.si

UREDNIŠKI ODBOR

Tadeja Jegrišnik, predsednica,
mag. Saša Sevcnikar, glavna in
odgovorna urednica,
Ivo Hans Avberšek, oblikovalec,
Dragica Marinšek, novinarka,
Metka Marič, SZOJ, Slobodan
Mrkonjić, SZOJ, Pavel Skornšek,
Proizvodnja, Bojan Brčar, Svet
delavcev, Ferdinand Žerak, Sindikat
PV, Niko Filipovič, Svet delavcev
HTZ, mag. Suzana Koželjnik,
HTZ Velenje, Ivan Pečovnik, RGP,
Srečko Gračner, PV Invest, Suzana
Puc, GOST, Diana Janežič, PV
Zimzelen

OBLIKOVANJE

Ivo Hans Avberšek,
Studio HTZ, HTZ Velenje,
el. pošta: hans@rlv.si

TRŽENJE OGLASOV

Premogovnik Velenje, d. d.,
kontakt: mag. Saša Sevcnikar,
el. pošta: sasa.sevcnikar@rlv.si

TISK

Studio HTZ, HTZ Velenje,
I. P., d. o. o.

NAKLADA

4000 izvodov
Mesečnik Rudar prejemajo
zaposleni v Skupini Premogovnik
Velenje in člani Kluba upokojencev
Premogovnik Velenje brezplačno.
Poštšina plačana pri pošti 3320.
Za vsebino oglasa odgovarja
plačnik oglasa.

NASLOVNICA:

Kovač Anže
Nagelj

Rudarji praznujemo

Mineva leto od zadnjega praznovanja dneva rudarjev, ki je bilo zelo odmevno, odmevni pa so bili tudi dosežki in rezultati našega dela v zadnjem letu.

Ponosni smo lahko na vrsto odličnih rezultatov, ki nam jih je uspelo doseči kljub zahtevnim razmeram v proizvodnji. Največji dnevni napredek odkopa je bil dosežen 15. januarja na odkopu - G3/C, in sicer 7,6 m. Največji napredek pripravskega moštva – št. 4 v dolžini 13,5 m smo dosegli 6. februarja v odvozni progi k.-65/E, največji skupni napredek priprav v dolžini 48,3 m pa 18. januarja. Najvišja proizvodnja v višini 11.155 ton je bila dosežena 22. aprila na odkopu k. – 65/B, najvišja skupna proizvodnja pa 5. maja v višini 21.725 ton. Izjemen je bil tudi dosežek pri montaži odkopa G3/C, na katerem so naši zaposleni uspeli v 13 dneh zmontirati 100 sekcij, kar predstavlja skoraj 8 sekcij na dan. Montaža je potekala brez nezgod, česar smo bilo še posebej veseli.

Z uvajanjem drobilnika premoga, ki je plod lastnega znanja, na odvozi iz pripravnih delovišč prehajamo na popolno avtomatizacijo upravljanja odvoza premoga. V zadnjem letu je bil zgrajen in testiran sistem avtomatiziranja obratovanja glavnega črpališča na k.- 41, pospešeno se izdeluje avtomatizacija obratovanja črpališča na k.+120. Pred nekaj dnevi smo praktično preizkusili daljinsko upravljanje in nadzor obratovanja celotnega glavnega odvoza iz mesta dežurnega premogovnika.

Še pred koncem junija bo izvozni jašek NOP II, ki predstavlja izziv sedanje generacije Premogovnika Velenje, presegel globino 130 metrov. Novi izvozni jašek, ki bo zgrajen po najsodobnejših standardih, je še dodatni dokaz znanja in izkušenj velenjskih strokovnjakov. Deloval bo znotraj rudniškega dvorišča in ne bo moteč za okolico. Omogočal bo učinkovit transport premoga vse do konca življenjske dobe premogovnika.

Če je lansko leto potekalo v znamenju obnove podzemnega dela Muzeja premogovništva Slovenije – opravljenih je bilo preko 1000 uradnih ur – smo ga v letošnjem letu s ponosom ponovno odprli – prenovljenega in z novimi scenami še bolj zanimivega za javnost. Veseli smo, da ga je od odprtja v začetku aprila obiskalo že preko 7.000 obiskovalcev. V njem smo izvedli kar nekaj odmevnih dogodkov – najgloblji stand up spektakel, ekstremni poker turnir in pogovor z nekdanjim knapom, pisateljem Petrom Rezmanom.

Premogovnik Velenje je pred dvema letoma od Elektro-gospodarstva Makedonije (Elem) pridobil zahteven posel projektiranja odpiranja popolnoma novega premogovnika Mariovo. Marca letos je v Skopju potekala revizijska razprava, ki smo jo uspešno sklenili. Že spomladi smo v Makedoniji pričeli pogovore o možnostih nadaljnjega sodelovanja – predvsem o projektiranju še enega make-

donskega rudnika Živojno. Z Makedonci smo podpisali tudi dogovor o sodelovanju na področju izobraževanja in usposabljanja, s katerim želijo, da Premogovnik Velenje izobrazí in usposobi ustrezno število njihovih bodočih delavcev s področja rudarstva, elektro- in strojnega področja. Makedonija razpolaga z več kot milijardo ton premoga, mi pa imamo znanje, izkušnje, najsodobnejšo opremo in lasten know-how. S tem se nam odpirajo nove možnosti sodelovanja, tako na področju projektiranja kot tudi na področju izobraževanja in izdelave jamskih prostorov.

V začetku junija smo na Golteh uspešno izpeljali pomembno delovno srečanje razvojno-raziskovalnih projektov, v katerih sodeluje Premogovnik Velenje in je delno financiran iz evropskih nepovratnih sredstev. Na njem je sodelovalo in izmenjalo izkušnje skoraj 50 mednarodnih strokovnjakov iz Evrope in Azije, naša delo in prispevek pri projektih pa sta bila ocenjena z najvišjimi ocenami.

Sredi junija smo se razveselili še enega dobrega rezultata – na slovesni podelitvi priznanj in diplom za najboljše inovacije v SAŠA regiji za leto 2012 je naša inovacija z naslovom Varnostno signalni krmilni sistem za izdelavo jaška NOP II s strani Savinjsko-šaleške gospodarske zbornice

prejela zlato priznanje. Ponosni smo, da družbe v Skupini Premogovnik Velenje pri razpisu uspešno sodelujejo že od samega začetka in vedno posegajo po najvišjih priznanjih, kar je dober pokazatelj, da se zavedamo pomembnosti inovativnosti in inovacij za razvoj našega podjetja.

Konec preteklega tedna smo v Velenju gostili mednarodno energetska konferenco EnRe. Ugledni domači in tuji strokovnjaki so izmenjali izkušnje in odprli nekatere dileme, ki se porajajo ob najbolj perečih vprašanjih s področja energije. Premogovnik Velenje si tudi skozi tovrstna strokovna srečanja na najvišjem nivoju utrjuje vlogo pomembne slovenske energetske družbe.

Kljub našim uspehom, odličnim rezultatom in primerom dobre prakse, po katerih smo vedno bolj prepoznavni tudi v tujini, pa se nekateri senzacija željni mediji na Premogovnik Velenje spomnijo le v primeru nezgod, čeprav se je njihova pogostost v Premogovniku Velenje v zadnjih letih precej zmanjšala – še pred desetimi in več leti jih je bilo preko petsto, sedaj pa je ta številka že več let krepko pod sto. Na srečo lahko trdimo, da je nezgod pri delu glede na dolgoletno povprečje precej manj, vendar so te zaradi pritiskov medijev čedalje bolj odmevne.

Ker nezgode pri delu velikokrat nastajajo zaradi osebnega faktorja, saj delavci večkrat podcenjujejo nevarnosti pri delu, želim ponovno apelirati na vse zaposlene, naj za svojo varnost in varnost svojih sodelavcev dosledno skrbijo in upoštevajo vsa navodila in predpisane ukrepe. Narava je še vedno nepredvidljiva – naša dejavnost poteka v zahtevnih pogojih, zato prihaja tudi do izrednih dogodkov in nevarnih pojavov, na katere, žal, nimamo vpliva in

jih tudi z najsodobnejšo tehnologijo ne moremo predvideti, zato je potrebno (po)skrbeti vsaj za tiste, ki jih lahko z varnim delom preprečimo. Varnosti pri delu bomo tudi v bodoče posvečali izjemno veliko pozornost saj s stanjem na področju varstva in zdravja pri delu nikoli ne smemo biti zadovoljni. Za nadaljnje izboljšanje se bo treba truditi še naprej.

Živimo v časih, ko je pomembno, da znamo držati skupaj, da ostanemo povezani, da pomagamo drug drugemu. Dobro sodelovanje Premogovnika Velenje z lokalno skupnostjo je nujen predpogoj za naše nadaljnje delo zato se moramo še naprej truditi, da nas gospodarska kriza ne bi privedla do tega, da izgubimo poslušnost do okolja, v katerem delujemo, in do ljudi oziroma naših zaposlenih.

Velike priložnosti, da obogatimo svoja življenja, se prikazujejo le redko, majhne pa nas obdajajo vsak dan. Zavedajmo se tega! Nova se bo ponudila že ob praznovanju našega rudarskega praznika, ki ga bomo obeležili v soboto, 29. junija – počastite rudarske vrednote skupaj z nami, poselite se skupaj z družinami, sodelavci, prijatelji. Z majhnimi dejanji lahko izkažemo pozornost našim bližnjim, za hip ustavimo prehitro bežeči čas in za trenutek ponovno verjamemo, da naših tradicionalnih rudarskih vrednot tudi prihodnost ne bo spremenila.

Čestitke ob rudarskem prazniku vsem zaposlenim v Skupini Premogovnik Velenje in SREČNO!

dr. Milan Medved, predsednik Uprave

foto: Miran Beškovnik

Izvozni jašek NOP II virtualno

V Premogovniku Velenje stopamo v korak s časom ter sledimo sodobnim trendom, zato svojo spletno stran bogatimo z novimi vsebinami. Interaktivnim vpogledom v dogajanje na podzemnih in zunanjih deloviščih se je pridružila še virtualna predstavitev novega izvoznega jaška NOP II.

Premogovnik Velenje na spletni strani www.rlv.si z interaktivno 3D-sliko omogoča dinamično in nazorno predstavitev svoje dejavnosti. Poleg virtualne predstavitve ključnih točk in opreme v jamskem prostoru ter interaktivnih 360° prostorskih slik površine si je mogoče ogledati tudi posamezne stopnje gradnje jaška NOP II – prikazani so odseki, izvozni

stolp, pokrov jaška, napenjalni in delovni oder ter drugo. Z virtualnim sprehodom lahko obiskovalci potujejo po delovišču, dostopni pa so tudi videoposnetki vgradnje posameznih delov jaška. Gre za nazorno predstavitev, saj interaktivna 3D-slika omogoča, da si vsebino po svojih željah ogledujemo v vseh smereh. Omenjena vizualizacija je avtorsko

delo Boštjana Burgerja, zasluge za idejno pripravo projekta pa gredo naši Tehnični službi.

Virtualno predstavitev izvoznega jaška NOP II si lahko ogledate na spletni povezavi <http://www.rlv.si/si/nop-II/predstavitev/prikaz.html>. Vabljeni k ogledu!

Metka Marić

Proizvodnja v maju 2013

odkop	načrtovano	doseženo	+/-	%	ton na dan
E. K. -65/F	60.000	31.500	-28.500	52,50	1.575
G3/C	100.000	12.317	-87.683	12,32	616
E. K. -65/B		174.878	4.878		8.744
Proizvodnja	330.000	218.695	-111.305	66,27	10.935
Priprave	10.000	14.954	4.954	149,54	748
skupaj PV	340.000	233.649	-106.351	68,72	11.682

Proizvodnja januar-maj 2013

odkop	načrtovano	doseženo	+/-	%	ton na dan
Proizvodnja	1.560.116	1.359.622	-200.494	87,15	12.827
Priprave	75.744	73.151	-2.593	96,58	690
skupaj PV	1.635.860	1.432.773	-203.087	87,59	13.517

S Petrom Rezmanom, ki je s knapovskim okoljem v precejšnji meri še vedno prežet — vsaj preko svojega pisateljskega ustvarjanja, se je pogovarjala Tadeja Jegrišnik. (foto: A. Kavčnik)

Rezmanov Zahod jame 200 metrov pod zemljo

»Tudi na svetlem so še vedno v jami«

V Ligijevem salonu Muzeja premogovništva Slovenije skoraj 200 metrov pod zemljo smo v četrtek, 6. junija 2013, gostili pesnika, pisatelja in dramatika, sicer domačina, Petra Rezmana, ki je s knapovskim okoljem v precejšnji meri še vedno prežet — vsaj preko svojega pisateljskega ustvarjanja. Ideje za večino njegovih knjig so namreč nastajale prav v rovih pod starim jaškom Škale, saj je bil nekoč tudi sam zaposlen v tedanjem Rudniku lignita Velenje.

Rezman je postal širšemu občinstvu znan z zbirko kratke proze Skok iz kože, za katero je dobil nagrado Dnevnikova fabula leta 2009. Njegova pisateljska pot pa se je začela precej prej, z zbirko Pesmi iz premoga.

Njegov opus je zelo zajeten, obsega pa vse literarne zvrsti, različne slogovne prijeme in tematike. Za knjigo Zahod jame je bil nominiran za nagrado kresnik za najboljši slovenski roman leta.

Ideje so se rojevale v teh rovih

Motiv, ki se vedno znova ponavlja v Rezmanovih delih, je rudnik, šaht, v katerem je delal tudi sam. Knapovšči-

Pripovedovalec romana je zdaj že upokojeni velenjski rudar Ivan, ki bi marsikaj od svojega življenja pod zemljo rad pozabil, še najraje rudniško nesrečo, v kateri je umrl njegov najboljši prijatelj Lojze. Ko ga obišče Lojzetov sin Denis, ki očeta ni poznal, saj je umrl pred njegovim rojstvom, se začne preteklost vračati. Izkaže se, da na preprosto Denisovo vprašanje, kako je umrl njegov oče, ni enoznačnega odgovora. Da bi Denis razumel očetovo smrt, mora razumeti tudi jamo, njeno temo, požrešnost, pa tudi tovariško toplino in domačnost, vedno sodobnejšo tehniko, nenehno vrtenje trakov, razumeti mora očeta v različnih obdobjih in vlogah ... Ivanova pripoved niha med podzemljem in površjem, temo in svetlobo, ljubeznijo in smrtjo. Rezman v roman vključi še lik Denisove matere Mete, med njo in Ivanom pa se razvije prijazno, nato pa vse bolj ljubezensko dopisovanje po elektronski pošti. (Jelka Ciglenečki v spremni besedi)

na se mu je zalezla globoko v kožo, še vedno ga vleče v podzemlje. »Jama, globina namreč ne jemlje samo teles ljudi, zaslužnji tudi njihove duše; tudi kadar so na svetlem, so še vedno v jami,« Rezman sam pritrjuje temu, kar je zapisano v spremni besedi k njegovi knjigi, in dodaja: »Ko sem še delal na šahtu, sem opazoval te ljudi, knape, kako delajo, to življenje pod zemljo. Leta, preživeta v jami, so bila zame očitno tako močna in živa, da so se mi za vedno vtisnila v spomin. Jama zame predstavlja neizčrpno metaforiko – imam to prednost, da sem tukaj bil in v jami delal, ni mi bilo treba dodatno študirati o tem življenju, saj sem to sam doživel. Velenje, Šoštanj in vsa dolina – vse je prepojeno s šahtom.«

Glavni junak je jezik

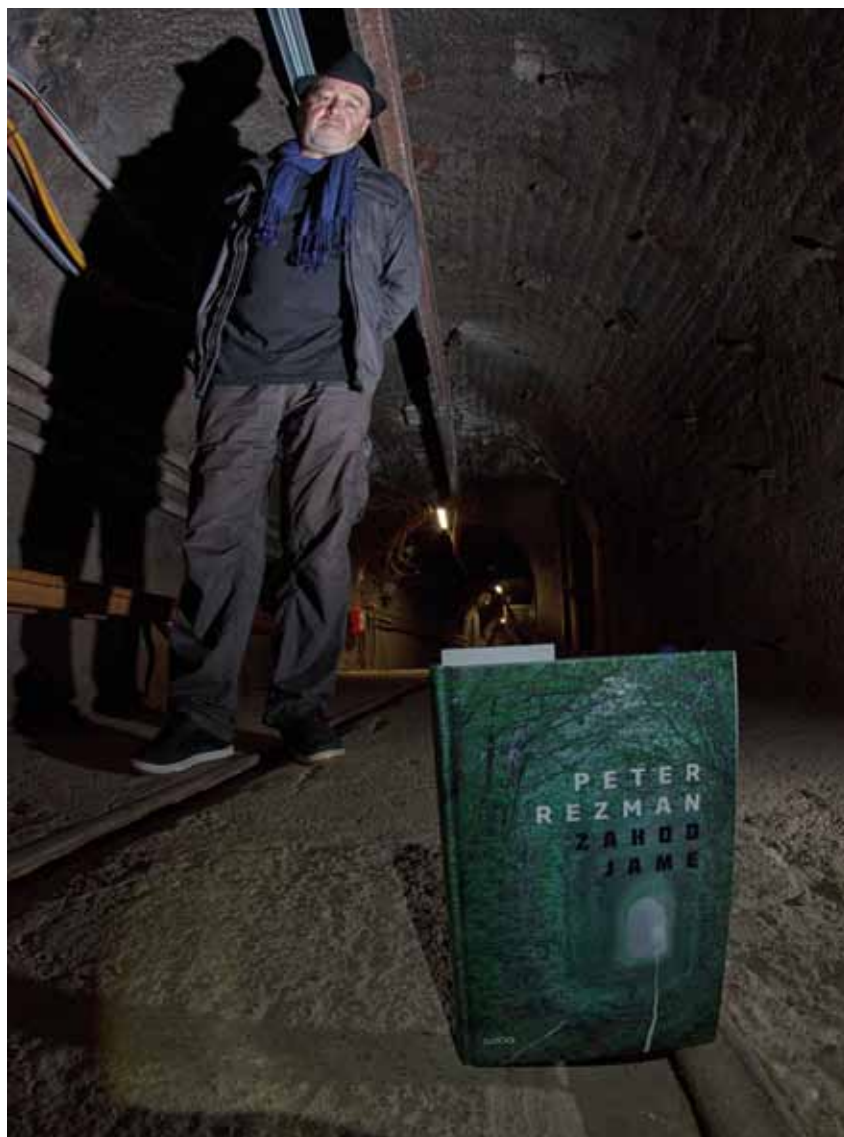
Veliko pozornost je posvetil opisovanju opreme in za tiste čase najmodernejše tehnologije v nekdanji Jugoslaviji. Že pred desetletji so se radi pohvalili, da imajo najsodobnejše in najmočnejše čelo v nekdanji skupni državi. Pri tem je uporabil tipičen rudarski žargon, posebno govorico, značilno za knapovsko okolje, da sem si morala kar nekajkrat pomagati s slovarčkom rudarskih besed na koncu knjige. Z duhovitim jezikom je zelo natančno popisal tudi knapovske navade, zato delim mnenje s tistim, ki je o romanu zapisal: »Glavni junak je jezik.«

»... On bo, kot bi šel na šiht, zaokrožil čez dan po mestu, kjer bo gotovo našel kamarate, ki bodo ne glede na penzjon še naprej cimprali in šnepali in fedrali, kot se za prave knape spodobi tudi v penzjonu.« (odlomek iz knjige)

Zgodba je pisala mene

Ob branju sem se vseskozi spraševala, ali gre za resnične osebe ali se samo karakterji resničnih oseb prepletejo z glavnimi junaki, zato sem Petra Rezmana povprašala, koliko avtobiografskega je v tem delu.

»Glavni junak je izmišljen, so pa v

Peter Rezman je Zahod jame predstavil v podzemlju – na mestu, kjer so se mu ideje za knjigo tudi porodile. (foto: A. Kavčnik)

knjigi opisani dogodki, ki so se meni zgodili v določenem obdobju mojega dela, ko sem nastopil delo na šahtu – nisem dobesedno popisal svojih doživetij, sem jih pa potegnil iz spomina, kamor so se z vso intenzivnostjo vtisnili v podzavest – to doživljanje, ta vonj, te luknje, ti trakovi, triizmensko delo ...«

Zanimalo me je tudi, koliko časa pravzaprav nastaja tak roman in kako pravzaprav izdela karakterje.

»Če sem iskren, je nastajal, zorel več kot trideset let, čisto konkretno pa nekaj intenzivnih mesecev, ko sem dobesedno živel s knjigo, karakterji. Doma sem vzel »plato« od pisalne mize in na njej začel ustvarjati osebe, karakterje, postavil sem časovnico, dodelal njihova življenje in njihove zgodbe. Moj način pisanja je tak, da pišem v kosu – bilo je obdobje, ko

sem pisal cele dneve in noči. Nekajkrat se mi je zgodilo, da sem tako padel noter, da je pravzaprav zgodba pisala mene. To so takšni trenutki, ki se ne morejo primerjati z ničemer. Ker smo med knapi, v jami, lahko priznam, da ni bilo tako zapeljive ženske v mojem življenju, ki bi mi

Kot protiutež avtentičnemu prostoru nekdanj delujočih rogov pod Starim šahtom sta s svojo plesno-glasbeno predstavo navdušili plesalki Plesnega studia N iz Velenja Lucija in Polona Boruta, ki sta se predstavili v plesnih točkah Podzemno svetlikanje in Zahod jame.

Ideje za večino Rezmanovih knjig so nastajale prav v rovih pod starim jaškom Škale, saj je bil nekoč tudi sam zaposlen v tedanjem Rudniku lignita Velenje, sedanjem Premogovniku Velenje. Rezmanu je čestital tudi predsednik Uprave Premogovnika Velenje dr. Milan Medved. (foto: A. Kavčnik)

lahko nudila trenutke, primerljive s tem občutkom vznemirjenja ob pisanju.«

Ženska je kot jama

Ženske je Rezman v knjigi pustil nekoliko ob strani, ni jim dal prave veljave, čeprav je po drugi strani zapisal: »Tako vabljava je bila Meta. Kot jama. Vabljava in nevarna. Nabita z neizživetim pritiskom, ki se je nabiral vsa ta leta v njej, kot se je nakopičil pritisk sivega frzaca okoli ločnega podporja ...« Ženska, ki je lahko usodna za moškega. Kot jama.

Za konec sem ga povprašala, če bi se danes še znašel v teh rovih. »Bi še našel svoj ort?«

»Kaj pa vem,« mi je odvrnil, »najbrž ga ne bi. Izgubil se pa tudi ne bi. Poznam nekaj fint, kako se pride not', in nekaj, kako se pride ven in na kaj

je treba pazit'.«

Tisti, ki je kadarkoli vonjal duh po premogu, ob branju ne more ostati ravnodušen – pri določenih odlomkih gre dobesedno srh po telesu, cmok dobiš v grlu, ko spremljaš knape in knapovsko življenje. Kot da si z njimi nekaj sto metrov pod zemljo. In fedraš in cimpraš. Pa se tako ne zdi le nam, ki smo odraščali v tej dolini in smo s šahtom neposredno povezani, ampak izjemno doživeto življenje rudarjev v zadnji mojstrovini našega rojaka začutijo tudi drugod po Sloveniji. Vabljeni, da se prepustite zgodbi, če se ji še niste.

Tadeja Jegrišnik

ZAHOD JAME

»Da bil je naš avtor – Peter Rezman priča takšnim in drugačnim dogodkom in nezgodam v jami, ki jih dojemal ni samo racionalno, temveč globoko emocionalno. Ti dogodki so preželi njegovo srce in so ostali globoko v duši nekje. Dogodki v spominu neokrnjeni v knjigo so vrnjeni čisti kot sonca sijaj kot poezija jame globoke, o kateri beremo zdaj. Delati v jami s »kamerati«, zreti drzno jamskim škratom v oči, pravi rudar postati, so odločitve hrabrih ljudi; saj vdihavati utrujeni jamski zrak, poslušati ropot robusnih strojev, nikoli videti sonca, čutiti utesnjenost prostora, kopati premog, ki je nastajal v milijonih let, je težkih dogodkov sled, o kateri je pisal naš pisatelj Rezman, ki hkrati je tudi rudarskih pesmi poet. Čutil je Rezman Peter: kako drobne lučke gorijo, kako se rudarji v znoju topijo, kako perkmandelci grozijo, kako rudarji svoj poklic častijo, kar je razvidno v knjigi ZAHOD JAME. Upamo, da bodo Petru Rezmanu bogovi s Parnasa še naklonili milost božjo za nove navdihe in pesniške stihe o življenju rudarjev – premogarjev.«

Martin Pustatičnik

Srečanje strokovnjakov R & R projektov

Na Golteh se je v tednu od 10. do 13. junija odvilo pomembno delovno srečanje razvojno-raziskovalnih projektov, v katerih sodeluje Premogovnik Velenje, koordinira pa ju Imperial College iz Londona (ICL). Projekta sta CoGasOUT, ki ga sofinancira evropski Raziskovalni sklad za premog in jeklo (Research Fund for Coal and Steel – RFCS), in GHG2E, ki ga delno financira Sedmi okvirni program Evropske skupnosti. Posvetovalo se je in si izmenjalo izkušnje skoraj 50 mednarodnih strokovnjakov iz Evrope in Azije, nekateri od njih sodelujejo pri obeh projektih.

Srečanje mednarodnih strokovnjakov razvojno-raziskovalnih projektov se je odvijalo na Golteh. (foto: Saša Sevčnikar)

Udeležence je v imenu Premogovnika Velenje pozdravil **mag. Ludvik Glob, pomočnik predsednika Uprave:** »V Premogovniku Velenje, kjer izkopljemo preko 4 milijone ton premoga na leto, smo izredno ponosni na več kot 138-letno tradicijo in še posebej na svetovno priznano in visoko produktivno Velenjsko odkopno metodo, ki je plod domačega inženirskega znanja in preko katere smo vse bolj prepoznavni tudi na tujih trgih.« Uradnemu odprtju v torek dopoldne so sledile predstavitve rezultatov ter metod dela R & R projektov, ki jih partnerji razvijajo in uporabljajo. Premogovnik Velenje v okviru obeh projektov izvaja različne aktivnosti, kot so spremljava odkopnih parametrov, obdelava obstoječih rezultatov, in-situ raziskave, priprava in pomoč pri izvedbi poskusov ostalih partnerjev in zasnova, projektiranje ter iz-

vedba pilotnega poskusa podzemnega razplinjevanja premogovega sloja. Realizacija omenjenih projektov je za Premogovnik Velenje odlična priložnost, saj vodi do razvoja in uporabe najboljših tehnologij (BAT), ki bodo prispevale k racionalizaciji proizvodnje premoga, večji varnosti in boljšim razmeram dela na odkopih ter reševanju okoljskih zahtev. S tem zagotavljamo pogoje za prenos znanj s področja proizvodnje in nekonvencionalne izrabe premoga v prakso. **Sevket Durucan** s fakultete **Imperial College iz Londona**, ki je koordinator obeh projektov, je izrazil navdušenje nad dobro organizirano konferenco in strokovnostjo raziskovalcev za področje razvoja in raziskav v Premogovniku Velenje ter pojasnil, da so bile na konferenci še posebej zanimive izkušnje kitajskih partnerjev v zvezi z izbruhi premoga

in plina, saj se pri njih dogajajo ves čas. Tudi izsledki in ugotovitve projekta GHG2E, ki je zelo dobro voden, odlično sovpadajo in dopolnjujejo projekt CoGasOUT. Dodal je še, da so ob zaključku konference zastavili tudi smernice in usmeritve za delo in raziskave v prihodnje.

»Navdušen sem nad vašo tehnologijo, razvojem in vsem, kar ste nam predstavili danes,« je povedal **Georg Houben, projektni vodja za C2 – nove tehnologije, inovacije in čisti premog iz Evropske komisije, Direktorata za energijo.**

Jacek Skiba, tehnični komisar iz Central Mining Institute iz Poljske, je dodal: »Z obiskom smo se prepričali, da izpolnujete in presegate vse pogoje in zahteve za zelo zahtevne evropske standarde. Vaši rezultati to le še potrjujejo. Glede na videno v jami in na površju lahko dodamo, da

Razvojno-raziskovalni projekt CoGasOUT – Nove tehnologije za predvidevanje plinskih izbruhov in emisij v debelih slojih premoga zajema razplinjevanje lignita in pridobivanje CH_4 ter CO_2 . Z junijem 2013 se projekt z delavnico na Golteh, kjer so predstavili rezultate projekta, zaključuje. Projekt smo v PV skupaj z mednarodno zasnovano skupino partnerjev prijavi v jeseni 2009 pri Raziskovalnem skladu za premog in jeklo EU (RFCS) pri Evropski komisiji ter začeli izvajati julija 2010. Izvajanje omenjenega projekta je za PV odlična priložnost, saj je ob širokem naboru partnerjev vseskozi prisotnih izjemno veliko znanja, izkušenj in metodologij. Delavnice CoGasOUT ob zaključku projekta se je udeležilo 16 strokovnjakov iz 6 držav Evropske unije.

Projekt GHG2E – Zajem toplogrednih plinov iz premogovnikov in ležišč premoga, ki ga ni mogoče izkopati s trenutno tehnologijo, ter njihova uporaba v energetske namene – je mednarodni R & R projekt, ki se je začel izvajati oktobra 2011 in traja 42 mesecev. Partnerjev je 12 in prihajajo iz Velike Britanije, Slovaške, Slovenije, Kitajske in Indije. Za projekt, ki je nadgradnja prvega, je na Golteh potekal redni projektni sestanek, na katerem so projektni partnerji poročali o izvedenih dejavnostih. Srečanja se je udeležilo 31 strokovnjakov, od tega jih 10 sodeluje tudi pri projektu CoGasOUT. Cilj projekta sta zajem premogovnih plinov, zlasti metana iz slojev premoga, in nadaljnja uporaba metana v energetske namene. PV sodeluje na projektu kot izvajalec na področju in-situ ter laboratorijskih raziskav lignita, modeliranja geomehanskih in plinskih parametrov z namenom uspešne izvedbe testnega poskusa razplinjevanja premogovnega sloja.

Po opravljenih strokovnih posvetih in zaključkih so udeleženci konference v četrtek, 13. junija 2013, obiskali še Premogovnik Velenje ter si ogledali jamo. (foto: Saša Sevcnikar)

Od desne proti levi: Jerneja Lazar, Sergej Jamnikar, dr. Simon Zavšek in Sevet Durucan s fakultete Imperial College iz Londona z ekipo najožjih sodelavcev (foto: Saša Sevcnikar)

je vaša lokacija izvrstno pozicionirana v bližini lokacije izrabe premoga – termoelektrarne. To je tista idealna prednost, ki jo imate, in tega bi se morali vsi v vaši državi zavedati.« V Premogovniku Velenje oba razvojno-raziskovalna projekta vodi dr. Simon Zavšek. Pri CoGasOUT za PV aktivno sodeluje Sergej Jamnikar, pri GHG2E pa Jerneja Lazar, oba podiplomska študenta Mednarodne podiplomske šole Jožef Stefan. Jerneja Lazar, ki se je pri obeh projektih ogromno naučila tako na področju

stroke kot na področju upravljanja s projekti in finančnimi sredstvi, je povedala: »Razvojno-raziskovalna projekta CoGasOUT in GHG2E sta omogočila izvedbo mnogih raziskav, s katerimi smo dosegli veliko zastavljenih izzivov. Celotna ekipa je verjetno najbolj ponosna na pilotno razplinjevanje odkopnega stebra na odkopni plošči F k. –65. Vse predhodne raziskave so bile osnova za pilotni test in s pomočjo mednarodnih partnerjev nam je uspelo.«

mag. Saša Sevcnikar

Dr. Simon Zavšek, Čiste premogovne tehnologije

Od ustanovitve skupine CCT leta 2008 in oblikovanja programa, ki obsega tri sklope – Razplinjevanje sloja, CCS (zajem in shranjevanje CO_2) in PUP (podzemno uplinjanje premoga), že prehajamo v izvedbo čisto konkretnih mednarodnih projektov, ki so sofinancirani iz EU-skladov. Počasi je nastala skupina mladih raziskovalcev in inženirjev, ki se je bila pripravljena učiti, poslušati, razmišljati in je zdaj sposobna organizirati in sodelovati pri izvedbi pomembnih raziskav. S tem se razvijamo in usposabljammo za uporabo najboljših tehnologij (BAT), na kar smo lahko ponosni. Pot, ki smo si jo izbrali, zagotavlja pogoje za prenos znanj v vsakodnevno prakso. Da smo na pravi poti in da dobro delamo, pa lahko preverimo s pohvalami, ki smo jih prejeli ob zaključku srečanja na Golteh, kjer je sodelovalo preko 50 strokovnjakov iz Evrope in Azije. Ponošen sem, da vodim skupino, iz katere bodo v prihodnosti prišli novi doktorji znanosti.

Poklicna pokojnina

Vedno več zaposlenih v Skupini Premogovnik Velenje, ki so vključeni v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje (poklicno zavarovanje), zastavlja vprašanja, povezana s poklicno pokojnino, in pričakuje odgovore. S tem v zvezi vam posredujemo kratko pojasnilo, odgovore na konkretna vprašanja pa lahko prejmete v Kadrovski službi Premogovnika Velenje.

Poklicna pokojnina je prejemek, ki posamezniku zagotavlja dohodek od trenutka, ko zapusti trg delovne sile (torej ko se poklicno upokoji), pa do izpolnitve pogojev za upokojitev v obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju (starostna upokojitev).

Višina poklicne pokojnine je pri vsakem posamezniku odvisna od višine nabranih sredstev na njegovem osebnem računu in predvidene dobe prejemanja poklicne pokojnine. Poklicna pokojnina ne sme biti nižja od starostne pokojnine, ki bi jo zavarovanec prejel v obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju glede na dopolnjeno pokojninsko dobo brez dodane dobe.

Na pobudo Premogovnika Velenje in Sindikata PV je Državni zbor Republike Slovenije aprila letos sprejel popravke štiri mesece starega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2). S spremembami je v prehodnem obdobju omilil pogoje za poklicno upokojitev rudarjev (benefikacija 17/12).

V 6. točki spremenjenega 398. člena je zapisano, da bodo rudarji (12/17) do leta 2019 lahko pravico do poklicne pokojnine uveljavili, ko bodo dopolnili starost 51 let in 6 mesecev in 40 let pokojninske dobe.

398. člen/6. točka se spremeni tako, da se glasi:

(upoštevanje znižanja starostne meje po prejšnjih predpisih)

(6) Ne glede na določbo tretjega odstavka 204. člena tega zakona o dopolnitvi zahtevane starosti pridobi zavarovanec v obdobju od uveljavitve tega zakona do 31. decembra 2019 pravico do poklicne pokojnine, ko glede na stopnjo povečanja na delovnem mestu, kjer se je v skladu s prejšnjimi predpisi zavarovalna doba štela s povečanjem po stopnji 12/17, doseže starost 51 let in 6 mesecev, po stopnji 12/18 pa starost 50 let.

Oziroma zapisano drugače: Rudarji (17/12) se lahko poklicno upokojujejo, ko so stari 51 let in 6 mesecev in dopolnijo 40 let pokojninske dobe, in ne glede na starost, ko dopolnijo 42 let in šest mesecev pokojninske dobe. Za delavce z benefikacijo 16/12 je starostna meja 54 let, za delavce z benefikacijo 15/12 pa 55 let. Oboji morajo sočasno doseči 40 let pokojninske dobe.

Kaj se šteje v pokojninsko dobo?

V pokojninsko dobo se štejejo **dejanska delovna doba, benefikirana doba in dodana doba**. **Delovna doba** je obdobje, ko je bil zavarovanec vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in so bili plačani zakonski prispevki. **Benefikirana delovna doba** je delovna doba, ki so jo zavarovanci pridobili z delom na delovnih mestih, kjer se je delovna doba štela s povečanjem (do 31. 12. 2000). **Dodana doba** je doba, ko je bil zavarovanec vključen v obvezno dodatno zavarovanje oz. poklicno zavarovanje (po 1. 1. 2001) in se ne upošteva za izračun odmerne odstotka za pokojnino iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Poklicno pokojnino bo zavarovancem izplačevala zavarovalnica iz sredstev, ki jim jih je na njihov račun pri KAD-u od 1. 1. 2001 dalje nakazovalo podjetje v okviru obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Poklicno pokojnino bodo zavarovanci prejeli tako dolgo, da bodo izpolnili pogoje za starostno upokojitev. Datum starostne upokojitve se izračuna tako, da se od potrebnih let za starostno upokojitev odšteje benefikirana delovna doba. Potrebna leta za upokojitev so letos 58 let in 4 mesece (moški) in 58 let in 0 mesecev (ženske), potem pa se ta starost vsako leto poveča za 4 mesece vse tja do leta 2018. Z letom 2019 se zahtevana starost izenači za moške in ženske ter znaša 60 let ob 40 letih delovne dobe.

Delavci, ki imajo status invalida, se lahko še tri leta poklicno upokojujejo po starem zakonu, torej ko dopolnijo 40 let pokojninske dobe in so stari 49 let.

Po izpolnitvi pogojev za poklicno pokojnino se delavcu, ki se ne upokojuje, dodana doba ne prišteva več, delodajalec pa mu ni več dolžan nakazovati sredstev na račun za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Kadrovsko-splošno področje
PV in HTZ

Natančen izračun pogojev za starostno upokojitev ter višino poklicne in starostne pokojnine opravi KAD in ZPIZ na zahtevo delavca. Osnovni podatki, ki jih je treba upoštevati, pa so število let pokojninske dobe, starost, znesek denarja na računu za poklicno upokojevanje ter datum, kdaj izpolnujemo pogoje za starostno upokojitev. Poleg tega za delavce, ki imajo status invalida, na KAD-u in ZPIZ-u izračunajo tudi višino poklicne in starostne pokojnine po novem in starem zakonu. Dodajamo, da ima zavarovanec pravico do vložitve zahtevke za izračun najprej tri leta pred izpolnitvijo pogoja (delovna doba, starost). Sodelavci Kadrovske službe PV vam pomagajo pri izpolnitvi zahtevkov za potrebne izračune. Nesporno pa bo ob znanih podatkih tudi odločitev, kdaj se upokojiti, lažja.

Spoštovani sodelavke in sodelavci, cenjeni rudarji!

3. julij je eden največjih praznikov v Šaleški dolini. To je dan, ko praznujemo rudarji, ki smo to dolino s svojim delom in načinom življenja zaznamovali za vedno. Poklic rudarja je bil, je in mora ostati cenjen in spoštovan. Dejstvo je, da v rudarstvu v zadnjih letih tehnologija napreduje, nam lajša delo in omogoča večjo produktivnost, pa vendarle se mora rudar še vedno podati globoko pod zemljo, kjer nanj preži mnogo nevarnosti.

Veliko težav se je v zadnjem času zgrnilo nad našo Slovenijo. Tudi v naši dolini niso rožnati časi. Prihajajo časi odrekaj in prilagajanj. Življenje in delo rudarjev pa tako ali tako nista bila nikoli lahka, mogoče tudi zato zremo v prihodnost bolj optimistično kot kdo drug. Pred časom sem na strateški konferenci Skupine HSE dejal, da smo knapi znani po svojem tovarištvu, da »kamerat nikoli ne bo pustil svojega kamerata« na cedilu, zato nam je sobivanje nekako v krvi. Sobivanje v Skupini HSE, kjer dokončujemo enega največjih energetskih projektov v zgodovini naše države, je še kako potrebno. Projekt, ki nam zagotavlja delo še nadaljnjih nekaj desetletij, nam hkrati povzroča toliko skrbi in problemov v sedanjosti. Znamo in zmoremo se prilagoditi, to smo dokazali že večkrat in to dokazujemo tudi danes. Želimo pa si, da naše delo ostane še naprej spoštovano in cenjeno.

Spoštovani rudarji, trdo delo, tovarištvo, pripadnost, vse to so vrednote, ki jih moramo negovati tudi v prihodnosti, in ne dvomim v to, da jih tudi bomo. Pustimo za trenutek skrbi in težave, ki nas tarejo, ob strani. Zazrimo se optimistično v prihodnost.

Vsem rudarjem, še posebej pa novincem, želim prijetno praznovanje ter upam, da se zopet v velikem številu srečamo na Skoku čez kožo.

Srečno!

Bojan Brcar,
predsednik Sveta delavcev PV

Srečno, rudarji!

Rudarji smo vedno dostojno in zelo glasno znali proslaviti naš praznik, 3. julij. Ob tej priložnosti sprejmemo medse mlajše tovariše, ki so zaključili šolanje in so pripravljeni za delo v jami. V času do 3. julija se bomo posvetili tudi delovnim jubileantom, ki so trenutno zaposleni v podjetju. Predvsem pa se bomo zahvalili tistim, ki so v zadnjem letu odšli v zasluženi pokoj. Za seboj so pustili neizbrisen pečat v podjetju. Na Sindikatu Premogovnika Velenje upamo, da bodo upokojene hitro nadomestili letošnji skakači čez kožo in kmalu postali gonilna sila v podjetju.

Imam občutek, da bi se preveč ponavljal, če bi govoril o TEŠ 6, krizi okoli nas, korupciji ...

Predvsem bi ob tej priložnosti rad povabil vse zaposlene, bivše zaposlene in vse tiste, ki jim 3. julij nekaj pomeni, da se udeležijo parade, skoka čez kožo in seveda zabave, ki bo sledila. Vsem bivšim in zdajšnjim sodelavcem pa Sindikat Premogovnika Velenje čestita ob rudarskem prazniku 3. juliju. Srečno!

Ferdinand Žerak,
predsednik Sindikata PV

Obiskal nas je še inženirski kader ELEM-a

Uspešno sodelovanje med Premogovnikom Velenje in Elektrogospodarstvom Makedonije (ELEM) se nadaljuje. Na delovnem obisku v Premogovniku Velenje je bil konec maja še inženirski kader iz Skopja. Ta je v torek, 28. maja 2013, tudi uradno podal zaključke uspešne revizijske razprave za odpiranje popolnoma novega premogovnika Mariovo blizu Prilepa v Makedoniji.

Rudarski projekt projektiranja in izdelave projektne dokumentacije za odpiranje popolnoma novega premogovnika Mariovo, ki ga je Premogovnik Velenje pridobil na začetku leta 2011 na javnem razpisu ELEM-a, je bil na revizijski razpravi že marca letos v Makedoniji uspešno sklenjen. 28. maja je bil v Premogovniku Velenje projekt v vrednosti skoraj 800.000 evrov tudi uradno zaključen s strani revidentov z Naravoslovnotehniške fakultete v Ljubljani, Oddelka za geotehnologijo in rudarstvo. Zaradi uspešnega, več kot triletnega sodelovanja s Premogovnikom Velenje si ELEM želi sodelovanje z nami nadaljevati tudi pri prihodnjih rudarskih projektih v Makedoniji. »Ker imamo v Premogovniku Velenje vso potrebno znanje, smo lani ustanovili podružnico v Makedoniji, s katero smo vselej v stiku z dogajanjem na tem trgu. Redno spremljamo mednarodne razpise oziroma tenderje in se nanje tudi prijavljamo. V kratkem bodo objavili nov razpis za projektiranje še enega makedonskega rudnika Živojno in želijo, da tudi zanj mi pripravimo projektno dokumentacijo,« je dejal **mag. Bojan Lajlar, vodja Tehničnih služb v Premogovniku Velenje**. Strokovnjaki z rudarskega, elektro- in strojnega področja iz ELEM-a iz Makedonije so si na tridnevni obisku ogledali jamo Premogovnika Velenje, delovišče novega izvoznega jaška NOP II in pridobivalni prostor ter obiskali Termoelektrarno Šoštanj.

Podpisali dogovor o sodelovanju

Kot smo že poročali, so v maju Premogovnik obiskali **generalni direktor ELEM-a Dejan Boškovski s sodelavci in Zoran Panov, dekan Fakultete za rudarstvo**

Gostje so si ogledali jamska delovišča Premogovnika Velenje. (foto: Mrki)

in geotehnologijo iz Štipa. Direktor ELEM-a in predsednik Uprave Premogovnika Velenje dr. Milan Medved sta takrat podpisala tudi dogovor o sodelovanju na področju izobraževanja in usposabljanja, da Premogovnik Velenje izobrazí in usposobi ustrezno število strokovnega kadra, to je bodočih delavcev s področja rudarstva, elektro- in strojnega področja, za potrebe podzemnega pridobivanja premoga. S tem ELEM še dodatno potrjuje interes o medsebojnem sodelovanju tudi v prihodnje.

Z odličnimi referencami in že uspešno zaključenim projektom v Makedoniji se Premogovniku Velenje obetajo možnosti širšega sodelovanja tudi z drugimi storitvami podjetij v Skupini PV. Makedonski trg je za

Podpis dogovora o sodelovanju na področju izobraževanja in usposabljanja (foto: Mrki)

Premogovnik Velenje zelo zanimiv, saj pospešeno vlagajo v modernizacijo pridobivanja premoga, ki bo eden ključnih energentov tudi v prihodnjih desetletjih. Premogovnik Velenje zelo uspešno uresničuje zastavljeni cilj – prodor na trge jugovzhodne regije.

mag. Saša Sevčnikar

Ob doslednem upoštevanju zahtevanih ukrepov se lahko nevarnostim pojavljanja stebrih udarov v veliki meri izognemo in jih spravimo na sprejemljivo raven, v celoti pa jih verjetno ne bomo odpravili. (foto: Miran Beškovnik)

Ukrepi za zmanjšanje števila in posledic stebrih udarov

Stebri udari so ena od potencialnih nevarnosti v jami, ki izhajajo iz naravnega okolja in razmer podzemnega dela. Njihovo pojavljanje je nepredvidljivo, podobno kot je nepredvidljiv udar strele. V obeh primerih gre za kratkotrajno sprostitve energije. V primeru stebrih udara gre za sprostitve mehanske energije, ki lahko zajame širše območje – tudi več deset metrov jamskih objektov. Posledice so pogosto vidne le na stisnjenem podporju, utrganih veznih elementih jeklenega ločnega podporja, odpadlem ometu, razmetani opremi, kadar pa so prisotni ljudje, so žal prisotne tudi poškodbe.

Zavedamo se, da je od uspešnosti ukrepov proti stebrih udarom v marsičem odvisno naše delo v prihodnosti. Zato smo ob zadnjih dogodkih v odvozni progi G3/C in prečniku na k. –108 pripravili operativne – kratkoročne in projektivne – dolgoročne ukrepe za zmanjšanje števila in posledic stebrih udarov. Nekateri od teh ukrepov izhajajo iz rezultatov raziskovalnega dela na področju dinamičnih pojavov, ki poteka v sodelovanju s strokovnimi institucijami

izven sistema Premogovnika Velenje. Kratkoročni ukrepi so usmerjeni na omejitev zadrževanja ljudi na ogroženem območju, poostren nadzor pri izvajanju del ter intenzivno umetno sproščanje obremenjenih območij s tako imenovanim »izzivalnim miniranjem«.

Ponovno smo preučili možnost sprememb dinamike odkopavanja projektiranih etaž, kjer pa se je pokazalo, da smo omejeni na eni strani z doseganjem izhodiščnih zahtev

(40.000 TJ/letno do leta 2020, naprej pa se zmanjšuje skladno s predvideno porabo premoga v TEŠ) in na drugi strani z upoštevanjem naslednjih vplivnih parametrov odkopavanja:

- čisto odkopavanje z maksimalnim izkoristkom premoškega sloja;
- upoštevanje kriterijev varnega odkopavanja v smislu določitve dinamike odkopavanja z minimalnimi medsebojnimi vplivi odkopnih plošč;
- na območjih s tanko izolacijsko

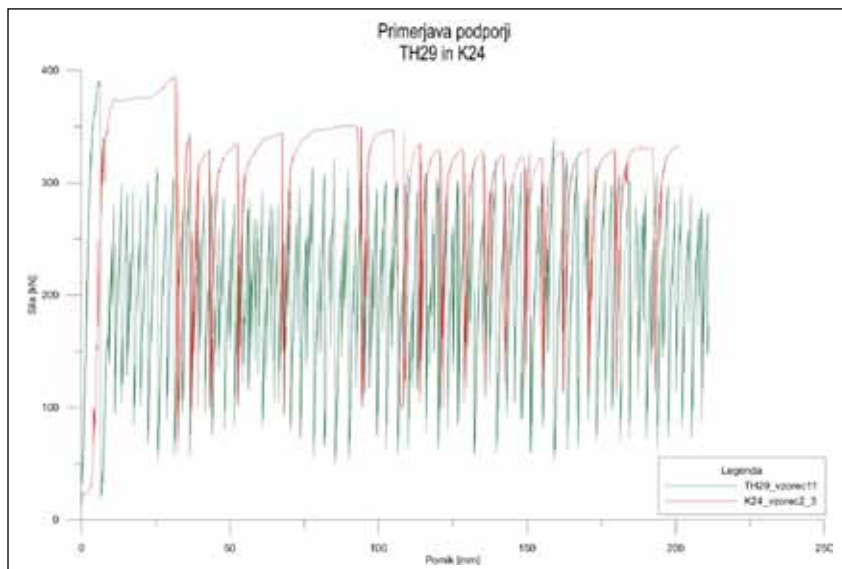
plastjo dosledno upoštevanje s kriteriji predpisanih ukrepov za preprečitev pretrga izolacijske plasti;

- vrstni red odkopavanja, ki omogoča pridobivanje premoga z uravnoteženo kurilno vrednostjo.

S konceptualnimi rešitvami in predvideno dinamiko odkopavanja so odpravljene velike višinske razlike med odkopnimi polji, s tem pa je omogočeno čim enakomernejše poganje krovne. Gabariti krovinskih odkopnih plošč so prilagojeni odkopavanju pod svežo krovino in predvidenemu plinskemu stanju na področju odkopavanja. Istočasno delujoča odkopa sta v različnih jamah (odkopnih poljih), ko pa sta oba v isti jami, je presledek med njunima začetkom vsaj šest mesecev.

V okviru obstoječih konceptualnih rešitev nadaljnjega odkopavanja pa smo uvedli projektivne – dolgoročne ukrepe:

- Vse odkopne meje v krovinskem delu jame Pesje bomo zastavili 70 metrov od varovanih objektov (ko se odkop približuje varovanemu objektu). Ko se bo odkop oddaljeval od varovanih objektov (odkopne plošče v stebru CD), bomo lokacije montažnih komor zastavili 50 metrov od varovanih objektov.

Primerjava popuščanja podporj K24 in TH29

- V območjih, kjer se večkrat pojavljajo stebrni udari (steber CD in steber NOP), bomo ob pretesarbah uporabili novo podporje TH29, ki ima glede na podporje K24 vsaj tri prednosti:
 - oblika spoja loka TH29 omogoča bolj zvezno popuščanje (manj sunkovito), kar je z vidika sproščanja napetosti ugodneje;
 - material loka ni kaljen in nima takih vzmetnih lastnosti, kot jih ima lok K24;
- nosilnost okvirja ločnega podporja TH29 je večja kot pri K24, kar omogoča podgrajevanje z razmikom na 50 cm med okvirji JLP. To velja za območja, kjer se pričakujejo normalne obremenitve na podporje.

Ob doslednem upoštevanju zahtevanih ukrepov se lahko nevarnostim pojavljanja stebrnih udarov v veliki meri izognemo in jih spravimo na sprejemljivo raven, v celoti pa jih verjetno ne bomo odpravili.

Tehnične službe

Ponovno uspešni pri pridobivanju nepovratnih sredstev

V Premogovniku Velenje nadaljujemo uspešne prijave na evropske in slovenske razpise za nepovratna sredstva. Že v lanskem letu smo dosegli uspeh, ki odstopa od povprečja slovenskih prijav na evropske razpise oziroma sklade, zdaj smo uspešno pridobili še nepovratna sredstva na razpisu za spodbujanje razvojno-raziskovalnih (R & R) projektov.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport je septembra 2012 objavilo Razpis za spodbujanje R & R projektov razvoja e-storitev za obdobje 2012–2014. V Premogovniku Velenje smo se na razpis odzvali in oktobra 2012 prijavi projekt **Varnostno spremljanje moštva in upravljanje s sredstvi v nevarnih okoljih**.

Za napredno tehnologijo

Med 72 prijavljenimi projekti je omenjeno ministrstvo uvrstilo prijavo Premogovnika Velenje med 10 izbranih projektov. Projekt je ocenjen na 356.000 evrov in bo v skladu z razpisnimi pogoji izveden do 20. junija 2014. Izvedbo projekta bo omenjeno ministrstvo sofinanciralo v višini 168.000 evrov.

Pridobljena sredstva so namenjena razvoju naprednih tehnologij, po katerih je Premogovnik Velenje v svetu tudi vedno bolj prepoznaven in ki so vse pogostejše plod lastnega inženirskega znanja. Zavedamo se, da so takšni razvojni projekti naložba za prihodnost in uspešno delovanje premogovnika v naslednjih letih.

Bojan Stropnik

Predstavitev odborov in komisij

V Skupini Premogovnik Velenje delujejo odbori in komisije, ki jih zaposleni velikokrat ne poznajo najbolje. Zaradi tega smo se v Svetu delavcev PV, Svetu delavcev HTZ in Sindikatu PV odločili, da vam v naslednjih številkah internega časopisa Rudar predstavimo odbore, ki delujejo v sistemu, komu so namenjeni, kdo so člani odborov in kaj je njihovo poslanstvo.

Zaradi uresničevanja skupnih interesov, prepletenosti lastništva in samega poslovanja je večina odborov in komisij sestavljena iz predstavnikov zaposlenih v Premogovniku Velenje in HTZ Velenje. Nekaj odborov pa je sestavljenih izključno iz predstavnikov enega podjetja.

Glede na potrebe se lahko ustanovijo tudi začasni odbori, ki prenehajo delovanje, ko se zadolžitve, zaradi katerih je bil odbor ustanovljen, tudi uspešno zaključijo. Vsi vodje odborov so dolžni o delu odbora poročati na sejah organu, ki ga je ustanovil.

Odbor za preprečevanje MOBBINGA – HTZ

Mobbing oz. trpinčenje/šikaniranje/izživljanje na delovnem mestu je izraz za neetično, ponižujočo in sovražno komunikacijo v obliki duševnega nasilja na delovnem mestu, ko oseba ali večja skupina ljudi duševno zlorablja posameznika, ga spravlja in ohranja v položaju nemoči. Vedenje se pojavlja daljše časovno obdobje v pogostih intervalih. Poznamo več oblik trpinčenja. To so ravnanja, ki vplivajo na

samoizražanje in način komunikacije, omejevanje in preprečevanje žrtvinih družabnih stikov, krnitev žrtvinega ugleda, napadi na kakovost žrtvinega poklicnega in življenjskega položaja in neposredni napadi na zdravje človeka.

Odbor za preprečevanje MOB-BINGA – HTZ je namenjen vsem zaposlenim, ki so prepričani, da se nad njimi ali njihovim sodelavcem izvaja mobbing. Ker se mobbingu v današnjem času ne da izogniti, je pomembno, da ga znamo prepoznati. Odbor vam bo pomagal oceniti, ali gre resnično za dejanje mobbinga ali pa samo za trenutne nesporazume. V vsakem primeru pa bo odbor poskušal poiskati rešitev za težave. Odbor, ki je sestavljen iz predstavnikov Sveta delavcev, sindikalne podružnice HTZ in predstavnika vodstva HTZ, sestavljajo Janko Lukner, Zdenko Ciglar in Darja Kelher.

Odbor za nagrajevanje – HTZ

Odbor za nagrajevanje – HTZ je bil ustanovljen v letu 2008 z namenom,

da se ugotovi stanje na področju organizacije in nagrajevanja v družbi ter predlaga morebitne spremembe sistemov oz. pravil nagrajevanja, merjenja uspešnosti, napredovanja ... Vse ugotovitve in stališča, ki jih bo odbor v podjetju HTZ sprejel, bo usklajeval z organi soupravljanja in vodstvom Premogovnika Velenje. Odbor za nagrajevanje je sestavljen iz predstavnikov Sveta delavcev HTZ, sindikalne podružnice HTZ, predstavnika Aktiva invalidov PV in predstavnika vodstva HTZ. Sestavljajo ga Branko Smagaj, Niko Filipović, Mitja Jenko, Andrej Vodušek, Rado Martinc in Janko Lukner.

V odboru smo sprejeli nov Pravilnik za nagrajevanje na podlagi delovne uspešnosti; že dvakrat smo pregledali seznam zaposlenih, ki niso napredovali 10 ali več let; enkrat na leto pa pregledamo seznam morebitno nepravilno razporejenih. Odbor, katerega delo ocenjujem kot uspešno, je podal tudi nekaj predlogov za izboljšanje stanja na področju nagrajevanja.

Niko Filipović

Obvestilo Kadrovsko-spolšnega področja

SPREMEMBA V UREJANJU ZAVAROVANJA DRUŽINSKIH ČLANOV OD 1. 6. 2013

Od 1. 6. 2013 veljajo spremembe in dopolnitve *Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja* (Ur. list RS, št. 106/2012).

V skladu s tem vas obveščamo, da **delodajalec ni več dolžan vlagati prijav v obvezno zdravstveno zavarovanje za družinske člane zaposlenega. Po novem je zaposleni to dolžan urediti sam, in sicer na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije.** Prijave zavarovanja družinskih članov, vložene do 31. 5. 2013, veljajo še naprej (torej vam ni treba ničesar na novo urejati).

Zaradi popolne kadrovske evidence posameznika (izračun dopusta, morebitna davčna olajšava ...) pa vas še vedno prosimo, da nam ob rojstvu otroka prinesete rojstni list.

Podjetnica, inovatorica in ustanoviteljica podjetja Vibacom mag. Violeta Bulc pravi, da je inovacija ideja, ki jo je nekdo opazil, cenil in plačal. (foto: Metka Marič)

Zlata inovacija

Restavracija Jezero v Velenju je v torek, 18. junija 2013, na letni terasi gostila cvet savinjskih in šaleških inovacijskih podjetij. Inovatorji iz desetih podjetij so se zbrali s prav posebnim razlogom – dobili so namreč povabilo na slavnostno podelitev priznanj in diplom za najboljše inovacije v SAŠA regiji za leto 2012. Premogovnik Velenje si je za svojo inovacijo prislužil zlato.

Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica (SŠGZ) je letos v ocenjevanje prejela trinajst predlogov, podelila pa pet zlatih priznanj, sedem srebrnih in eno diplomu. Premogovnik Velenje je osvojil **zlato priznanje za inovacijo z naslovom Varnostno-signalni krmilni sistem za izdelavo jaška NOP II**.

Prisotne inovatorje so nagovorili predsednica SŠGZ dr. Cvetka Tinauer, izvršna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije Alenka Avberšek ter podžupan Mestne občine Velenje dr. Franc Žerdin. V kulturno-umetniškem programu so nastopili sopranistka Larisa Gregorc, baritonist Klemen Hrasnik in na klavirju Pascal Vehovec.

Tehnološki razvoj mora služiti človeku

O inovativnem trženju inovacij je spregovorila **podjetnica, inovatorica in ustanoviteljica podjetja Vibacom mag. Violeta Bulc**, ki verjame, da mora tehnološki razvoj služiti človeku za razvoj blaginje, ustvarjanje dodane vrednosti in odkrivanje novih meja mogočega. »Nikoli ne dopustite, da vas prisilijo v stare zasnove oziroma stare načine razmišljanja. Ko potujemo in se dovolimo izzivati iz vseh strani, razumemo, da bistvo ni v tehnologiji – tehnologija je orodje, pomaga, da smo lahko boljši ljudje. Ravno tehnologije so nas pripeljale do tega, da je postala inovacija ključni vzvod ustvarjanja dodane vrednosti,

hkrati pa nas je izzvala v razumevanju, kdo sploh smo, česa smo sposobni kot ljudje,« je svoje mnenje delila mag. Bulc in dodala, da je »inovacija ideja, ki jo je nekdo opazil, cenil in plačal«.

Spodbujanje inovativne klime

Komisija za ocenjevanje inovacij pri SŠGZ je proučila naslednje kategorije – inventivnost, gospodarski rezultati, trajnostni učinki in okoljski vidiki. **Njen predsednik Bojan Stropnik** je podal poročilo: »Odziv na štirinajsti zaporedni razpis je bil, tako po številu prijav kot po številu sodelujočih avtorjev, dober. Komisija je v ocenjevanje prejela samo profesio-

Dva izmed petih nosilcev z zlatom nagrajene inovacije Varnostno-signalni krmilni sistem za izdelavo jaška NOP II (foto: Metka Marić)

Poročilo Komisije za ocenjevanje inovacij SAŠA regije za preteklo leto je podal predsednik Bojan Stropnik. (foto: Metka Marić)

nalne inovacije, zato bi si želeli tudi kakšno neprofesionalno oziroma še raje od samostojnega inovatorja. Opazna je rast kakovosti inovacij, kar je posledica načrtnega spodbujanja inovativne klime, stalnih izboljšav in inovacij znotraj podjetij.« Stropnik je še pozval k promociji inovativnosti in spodbudi vodstev in zaposlenih, naj se prijavijo na razpis. Priznanja in diplome za najboljše inovacije že od leta 2000 podeljuje SŠGZ. Priznanja so razdeljena v tri kategorije – zlata, srebrna in bronasta. Družbe v Skupini Premogovnik Velenje pri razpisu uspešno sodelujejo že od samega začetka. Operacijo sofinancira Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologije.

Metka Marić

Nosilci z zlatom nagrajene inovacije Premogovnika Velenje Varnostno-signalni krmilni sistem za izdelavo jaška NOP II so **mag. Anton Kotnik, Danijel Šibanc, Miran Penšek, Peter Venišnik in Boštjan Salmič**.

Obrazložitev projekta: Pri izdelavi novega jaška NOP II se uporabljata dva prevozna vitla za prevoz ljudi in materiala ter sedem vitlov za premik dveh ploščadi in kabelskih vodov v jašku. Celoten sistem izdelave novega jaška mora biti opremljen z varnostno-signalnim sistemom, ki je namenjen komuniciranju po jašku in varnemu delovanju celotnega sistema.

Premogovnik Velenje je takšen sistem iskal na trgu in našel ponudbo za tehnično ustrezen in sprejemljiv sistem, katerega cena je bila zelo visoka, zato smo sami izdelali tehnično naprednejši sistem. 80 odstotkov opreme bomo po končani izdelavi jaška uporabili v sistemih avtomatizacije Premogovnika Velenje.

foto: Mrki

Bogomir Kranjc - Picek

»Kustos« brez dlake na jeziku

Bogomir Kranjc prihaja iz Vidma pri Ščavnici, od koder pregovorno izhajajo pridni in dobri ljudje. Kot rudarski inštruktor z dijaki izvaja program praktičnega izobraževanja na različnih delih v jami, zadnje čase predvsem na vzdrževanju in likvidaciji jamskih prog, še prej na pripravi delovišč. Med drugim je večkrat izvajal potrebna vzdrževalna dela v Muzeju premogovništva Slovenije v Velenju, kjer je bil po lanskem požaru z ostalimi sodelavci in dijaki še posebej veliko prisoten od samega začetka obnove. Ni čudno, da se ga je med sodelavci prijel vzdevek »kustos«. Med sodelavci je priljubljen, ker ga odlikujejo vrline, kot so poštenost, pridnost, iznajdljivost, zanesljivost in odkritost. Velja za človeka brez dlake na jeziku, kadar ve, da ima prav.

☛ Ali hranite kakšen poseben spomin na mlajša leta?

Shranjenih imam nekaj fotografij staršev, prijateljev in kraja, kjer sem živel. Fotografije so črno-bele in imajo svoj čar. Pomenijo mi ogromno in jih hranim v posebnem albumu. Starša sta mi namreč umrla, ko sem bil še zelo mlad. Oče je umrl, ko sem bil v tretjem letniku Srednje rudarske šole, mama pa pri mojih 23 letih. Že od 15. leta sem živel v Domu učencev v Velenju. Imam tudi brata in dve sestri, ki pa so precej starejši od mene in v bistvu nismo odraščali skupaj.

☛ Kakšen učenec ste bili?

Bil sem povprečen učenec. Po končani osnovni šoli me je pot vodila v Velenje, kjer sem se vpisal na Srednjo rudarsko šolo. Po končanem šolanju sem se pred 28 leti zaposlil na Premogovniku Velenje v obratu Priprave.

☛ Kateri poklic ste si želeli pri desetih letih?

Moje sanje so bile postati kuhar, ker sem gurman in rad jem dobro hrano.

☛ Kje ste zaposleni in kaj počnete?

Zaposlen sem v obratu Praktično izobraževanje kot inštruktor praktičnega pouka na pripravi delovišč. To delo opravljam že 15 let z veseljem, saj lahko svoje izkušnje in znanje

uspešno prenašam na dijake. S tem uresničujem svoje poslanstvo, to je pripraviti bodoče rudarje, da bodo znali pridobljeno znanje o strokovno pravilnem delu, ki zagotavlja varnost in zdravje pri delu, uporabiti v delovnih procesih v jami.

☛ Kako bi predstavili svoje podjetje v nekaj stavkih?

Podjetje je zelo zanimivo in dobro situirano. Tudi s plačami ni težav, saj so vedno redne.

☛ Na kaj pomislite, ko se odpravljate na delo?

Ko se odpravljam na delo, pomislim najprej na dijake, ki so tisti dan pri

Bogomir Kranjc z družino, ki mu pomeni največ, pred novo hišo v Galiciji pri Žalcu

meni na izobraževanju. Potem sledi razmišljanje, kaj bomo delali, kje in kako, da se ne bo komu kaj zgodilo.

☛ **Na koga ali kaj se pri svojem delu lahko najbolj zanesete?**

Najbolj se lahko zanesem nase in na svoje izkušnje. Tudi na inštruktorja se lahko zanesem. Na dijake pa malo manj, saj še nimajo toliko izkušenj in znanja.

☛ **Kaj najraje počnete v prostem času?**

V prostem času sem zelo rad v svoji lesarski delavnici, kjer iz lesa izdelujem mize, stole, klopi in še druge izdelke iz lesa. Rad se tudi sprehajam po Galiciji pri Žalcu, kjer imam hišo, in v okolici.

☛ **Kdo ali kaj vam v življenju največ pomeni?**

Brez pomislekov je to moja družina, ki je vedno na prvem mestu. To sestavljajo žena Dragica, ki je zaposlena v Gorenju, sinova Mario, ki je star 20 let in končuje izobraževalni program 3+2 za strojnega tehnika v Celju, ter Primož, ki je star 16 let in obiskuje Srednjo kuharsko šolo v Celju. Z veseljem najdem čas za druženje in pomoč dobrim prijateljem. Zelo sem

jim hvaležen, saj so mi nesebično pomagali pri gradnji hiše, v kateri živimo že pet let.

☛ **Kdo je na vaši izbrani fotografiji?**

Na fotografiji, ki je zdaj naša najnovejša, je moja družina. Ker imamo zelo malo skupnih fotografij, smo se posebej za Rudar fotografirali pred našo novo hišo.

☛ **Kje bi živeli, če bi se vam izpolnile sanje?**

Sanje so se mi že izpolnile. Imam družino, službo, zdravje, lepo parcelo s hišo in vse, kar mi je najbolj všeč.

☛ **V kateri kulturni ali športni ustanovi vas lahko največkrat srečamo?**

Največkrat me lahko srečate na kakšni veselici, ogledat pa si grem tudi kakšno nogometno ali rokometno tekmo.

☛ **Katere so tri vaše dobre lastnosti?**

Prva lastnost je to, da rad govorim. Druga, da se lahko pomenim in dogovorim z vsakim in o vseh stvareh. In tretja, da sem pošten do drugih.

☛ **Kaj bi spremenili pri sebi?**

Pri sebi bi mogoče spremenil to, da včasih prehitro vzkopim, ker sem prehitre jeze.

☛ **Katero načelo vas spremlja skozi življenje?**

Moje življenjsko načelo je: bodi pošten do drugih in oni bodo do tebe.

Obvestilo o zapori cest

Odbor za pripravo prireditve Skok čez kožo Premogovnika Velenje sporoča, da bo rudarska parada

v soboto, 29. junija 2013, ob 17.30

krenila s Titovega trga v Velenju do Mestnega stadiona ob jezeru. Pohod parade bo potekal po Rudarski, Prešernovi, Jenkovi, Kidričevi in Koroški cesti do krožišča pri starem kinu, nato pa po Cesti na jezero do vhoda na stadion na severovzhodni strani.

Omenjene ceste bodo med parado (do vključno 18. ure) zaprte za promet, za nekaj minut pa bo ustavljen tudi promet na vpadnicah na omenjene ceste, in sicer na Tomšičevi, Šerčerjevi, Kersnikovi in Aškerčevi cesti.

Prosimo za razumevanje!

Naši spomini – naš ponos

Zapisane besede govorijo o marsičem, tudi o preteklih dogodkih, ki ostajajo le še v naših spominih. Veliko jih je. Nekaterih se radi spominjamo, drugih malo manj. Spomini so vse, kar imamo. Ti so zapisani v naši zavesti. Česar nismo doživeli, se ne moremo spominjati, zato je prav, da se ti spomini ohranjajo v zapisih.

Rudar je časopis naše skupne preteklosti, na katero smo lahko upravičeno ponosni. V njem najdemo zapise o dogodkih, ki so se zgodili, in o ljudeh, ki so in še pišejo zgodbo našega premogovnika. Zgodbe vsaka na svoj način razvijejo našo domišljijo. Vsako leto znova zapišemo zgodbo ob rudarskem prazniku. Zgodbo ponosa, pripadnosti, tovarištva in požrtvovalnosti – zgodbo, ki je v ponos rudarskemu stanu. Delček razmišljanj ob našem prazniku, objavljenih v uvodnikih tretje številke Rudarja leta 1981 in v četrti številki Rudarja leta 1979, je zapisanih v nadaljevanju.

To je dan, ko rudar odloži vsakdanjo delovno obleko in ga srečaš v praznični. Na ta dan je še ponosnejši na svoj stan, saj njegovo rudarsko mesto utripa v prazničnem ozračju. Še močneje se zave, da je pri pridobivanju premoga, kljub uvajanju moderne mehanizacije, še vedno najpomembnejši prav on. To ga vodi po poti doseganja novih in novih uspehov. Moč mu da pogled na množico fantov, ki na ta dan, po starem običaju, s simboličnim skokom čez kožo potrdijo svojo pripadnost rudarskemu stanu.

»Starim knapom« prav to vliva novo upanje, da le imajo za sabo generacijo, ki bo nadaljevala njihovo delo. Za njimi prihaja mladi rod, ki bo pripravljen iti v borbo za nove tone premoga, za še trdnejše samoupravne odnose. Zavedamo se, da so uspehi našega kombinata – naši uspehi. Skupaj premagujemo ovire in se skupaj veselimo novih uspehov. Sleherni izmed nas se zaveda, da je obljuba Titovi dediščini – obljuba ustvarjalnosti; to je vztrajen in krčevit boj za uredničenje izoblikovanih zamisli ob neprestanem iskanju novega, še boljšega, še naprednejšega, še bolj človeškega.

A. Draž

Ponosni smo na svojo preteklost, ponosni smo na svoje delo in pot, ki smo jo prehodili. Naši spomini se pogosto vračajo v sto- in večletno preteklost rudarjenja v Šaleški dolini. Daleč, daleč za našo sedanjostjo so težki časi negotovega dela desetih ali nekaj stotin delavcev, ki so imeli srečo, če so dobili tudi tako težko delo, kakor so ga takrat imeli rudarji.

Velenje bodo 29. junija ponovno zavzeli rudarski uniformiranci, zaplapolale bodo rudarske zastave in zadoneli zvoki rudarske godbe. Skupaj z njimi bodo praznovali in se veselili vsi prebivalci – ne samo Velenja, ampak celotne Šaleške doline. Ali pravzaprav veste, kaj pravi ljudsko izročilo o nastanku imena našega mesta? In kaj pravi legenda o naših jezerih? Za osvežitev spomina bo v pomoč krajši zapis iz šeste številke Rudarja v letu 1979.

Pot me vodi v črne rove

Kadunja, v kateri danes odkopavamo lignit, je bila nekoč, pred milijoni leti, eden izmed zalivov širnega Panonskega morja. Iz tega zaliva je tisoč in tisoč let počasi odtekala voda, dokler ni ostalo samo še jezero.

Legenda pripoveduje, da so ljudje, ki so živeli na obalah tega jezera, velikokrat opazovali igro meglic na vodni površini in jo primerjali z igro jezerskih vil, bitij, ki so živele le v domišljiji teh prvih prebivalcev.

Zanimivo je, da se prav v igri besed, ko se je to ljudsko izročilo prenašalo iz roda v rod, pojavil in vse do pred nekaj stoletji uporabljal pojem »viljenje«, po katerem je dobilo ime naše mesto ob Paki.

A. Dorenik

Velenje danes brez Premogovnika ne bi bilo takšno, kot je. Majhna naselbina je zrastle v sodobno mesto, na katerega smo njegovi prebivalci ponosni. Je družabno središče vseh generacij. Številni mu pravijo mesto sonca in prijaznih ljudi, s svobodo duha in ustvarjalnosti. Bogata zgodovina je izoblikovala močan krajevni duh. Mesto so z delom svojih rok zgradili zlasti rudarji. Pogled ene izmed učenk Osnovne šole Antona Aškerca na delo rudarjev sem izbrskala iz tretje številke Rudarja v letu 1979.

Velenje – delo rudarjev

Zazrem se skozi okno ... Vidim ulico, ulico našega mladega rudarskega mesta. To je Velenje, v katerega sta vgrajena trud in znoj neutrudnih rudarjev. Vsak dan se znova in znova vračajo v temne, vlažne rove. Vsak dan, vsako minuto odkopljejo na tone črnega zlata, iz katerega je zrastle mlado mesto Velenje.

Mnogi se sprehajajo v okolici jezera, a marsikdo ne ve, da se pod njegovimi nogami poti rudar, zagnan v delo: »Velenje naj bo še lepše, naj bo mesto mladosti!«

Vendar nas je veliko, ki delo rudarjev poznamo in cenimo, ki se zavedamo, kako težak je kruh rudarjev. Težko se je spustiti globoko pod zemljo, a zato je svetel dan toliko lepši.

Vedno več je mladih, ki jih rudarstvo zanima in veseli.

A. Janič

Radi spoznavamo druge kraje in njihovo zgodovino, a vedno znova se radi vračamo v svojo dolino, saj predstavlja varno zatočišče v naših življenjih. V druge kraje in na druge celine se bomo odpravili v času dopustov, zato naj tokratni zapis končam z dvema dopustniškima šalama, ki sta bili zapisani v četrti številki Rudarja pred 34 leti.

Metka Marić

Dve dopustniški

Tri tedne so bili Kovačevi na morju. Vrnili so se temno rjavi, le desna roka očeta Kovača je bila bela kot prej.

»Ni čudno,« pojasni, »ko sem pa kar naprej moral segati v žep.«

*

Kako pa je pri vas z dopustom?

Kot povsod. Praktično ga ima vsak dva meseca na leto: štirinajst dni pred dopustom že nihče več nič ne dela, potem pa ga en mesec sploh ni, po vrnitvi pa štirinajst dni tudi ni nihče sposoben za pošteno delo.

Majice... **Akcija** zdaj!

NOSI

SVOJ

DIZAJN

MAJICE S POTISKOM ALI BREZ

Slike so simbolične! AKCIJA traja do 31. julija 2013.

HTZ Velenje, I. P., d. o. o., Partizanska cesta 78, 3320 Velenje
PE StudioHTZ, Cesta Simona Blatnika 16, 3320 Velenje

KONTAKT:

Boštjan Krajnc: bostjan.krajnc@rlv.si, 051 632 630

Alja Miklavc: alja.miklavc@rlv.si, 041 752 630

StudioHtz

BREZPLAČNA ŠTEVILKA

((080 81 89))

Naj skupine Skupine Premogovnik Velenje pred kmetijo Klančnik (foto: Saša Sevčnikar)

Lepo je biti naj skupina

V soboto, 25. maja, smo se člani naj skupin udeležili nagradnega enodnevnega izleta po Koroški. Naj skupine, ki so bile vabljene na izlet, je treba naštetih še enkrat, da se nanje ne pozabi in da bodo v spodbudo drugim sodelavcem pri doseganju nadpovprečnih rezultatov dela: Projektna skupina Mariovo in Priprasko moštvo št. 13 iz Premogovnika Velenje, moštvo za izgradnjo lakirnice iz HTZ-ja, Betonarna in vozniki avtomešalcev iz RGP-ja, osebje Hotela Barbara iz Gosta, skupina za geodetska dela pri TEŠ iz PV Investa, čistilke iz PV Centra starejših Zimzelen in Jamska reševalna služba. Udeležba na izletu je bila zaradi kislega vremena nekoliko manjša, vendar se da z dobro voljo tako pri delu kot na izletu marsikaj obrniti na lepše. Izlet je namreč potekal pod sloganom organizatorja »Na Koroškem je fajn« (www.nakoroskem.si).

Zbrali smo se že zgodaj zjutraj, kajti na Koroškem je veliko zanimivega, lepega in neodkrita – ker je preprosto preblizu. Začeli smo z obiskom Turistične kmetije Klančnik (www.kmetija-klancnik.si). Čeprav smo bili zgodnji, gospodar ni več spal. Vsi člani družine so bili že vsak pri svojem delu, tega pa na tako veliki kmetiji nikakor noče zmanjkati. Takoj so nas usmerili v 150 let staro moštovo klet, kjer so nam s ponosom postregli z domačim jabolčnikom in domačim kruhom iz krušne peči. Gospodar je predstavil delo na kmetiji, ki se

je razvila iz treh hektarjev velike najemniške kmetije v 140 hektarjev veliko gospodarstvo, kjer se tri generacije družine preživljajo z živinorejo, prašičerejo, rejo divjadi, predelavo suhomesnatih izdelkov in turizmom. S turističnim vlakcem, sestavljenim iz dveh prikolic in traktorja, smo se popeljali na safari vožnjo v oboro, kjer imajo damjake in muflone, vse do lovske kočice. Tu nam je najstarejši član družine pripovedoval o lovu in divjadi, ki živi v gozdovih okoli nas in jo mestni ljudje premalo poznamo. Ko smo se vrnili v dolino, so nas tam

že čakale stojnice z domačimi in zelo kakovostnimi izdelki, ki jih v trgovskih centrih redko najdemo. Ura je medtem nezadržno tekla, in čeprav bi najraje kar ostali, smo se morali napotiti naprej na ogled Sedelnikovega slapa in ekološke kapelice v Bistriškem jarku. Vreme je bilo že nevarno kislo, zato smo za vsak slučaj pozvonili v kapelici z željo, da vsaj ne bi deževalo. Naša prošnja ni zalegla, vendar nas tudi to ni ustavilo in smo se kar v dežju napotili na krajši vzpon po planinski poti do Sedelnikovega slapa, ki je visok kar 23 metrov.

S flosarskimi frajlami in flosarji je bilo še posebej veselo. Slavko Priteržnik je doživel flosarski krst. (foto: Saša Sevcnikar)

Čez koroški jabolčnik in domače salame ga ni

Ker je še kar deževalo, smo se hitro vrnili do avtobusa in odpravili mimo rotunde Janeza Krstnika in kovaško-livarskega muzeja v Občini Muta do Mitnice. Ime kraja izvira iz mitninske postaje, ki se je v srednjem veku nahajala v neposredni bližini Mitnice. Mitnica (nemško Maut) je dala ime gradu in naselju – danes Občina Muta. Tukaj so trgovci, ki so v srednjem veku potovali skozi te kraje, plačevali cestnino, predornine takrat še ni bilo. Okrepčali smo se z domačimi salamami in koroško posebnostjo – domačim jabolčnikom – sladkim in takim že nekoliko povretim. Naj dodam, da so Korošci na jabolčnik upravičeno ponosni. Sicer ga znamo delati tudi drugje, ampak tradicija pridelave jabolčnika se je na Koroškem nekako najbolj obdržala. Nadaljevali smo vožnjo do Gortine, kjer je bil na programu spust s splavom po reki Dravi (www.splavarjenje.com). Flosarske frajle in flosarji so

nas s harmoniko v rokah in nasmehom na ustih pričakali v splavarskem pristanu. Danes s splavarjenjem ne prevažajo več lesa, ampak turiste, kar 110 tisoč so jih že prepeljali – nekatere tudi večkrat, kar je zgovoren podatek o zadovoljstvu gostov. Na splavu smo bili deležni bogatega animacijskega programa s harmoniko, flosarsko malico, grumpi in flosarskim krstom.

Z energetskimi svečami novim delovnim izzivom naproti

Po najnapornejšem delu izleta je sledila prava poslastica – obisk Hiše mojstrovin Perger v Slovenj Gradcu (<http://perger1757.si>). Družinsko podjetje Perger razvija mojstrstvo vsega, kar je mogoče narediti iz medu in satja, že od davnega leta 1757, ko so družinski predniki začeli medicarsko in svečarsko obrt. So edini, ki proizvajajo tako izdelke medicarske in svečarske dediščine (medenjake, medeno pecivo, paleta izdelkov iz

lecta, medene pijače, sveče, bombone, lizike ...) kakor tudi sodobne predmete, izvirajoče iz trdnih temeljev bogatega zgodovinskega spomina (energetske sveče, ki jih je oblikoval Oskar Kogoj, poslovna darila, vrhunski izdelki iz lecta ...). Njihovi izdelki so tudi v naboru protokolarnih daril Vlade republike Slovenije, s katerimi se naša država predstavlja po svetu. S tem obiskom smo tudi končali, želel pa bi se zahvaliti Službi za odnose z javnostmi Skupine Premogovnik Velenje za dobro izbiro in izvedbo programa izleta, ki bo še dolgo ostal v lepem spominu.

mag. Janez Mayer

Gospa Milka je lahko vzor marsikateremu obupanemu človeku, saj si na marljiv, delaven in pošten način – z vzgojo in s prodajo rožic – poskuša zagotoviti dostojnejše življenje. (foto: Aleksander Kavčnik)

Z veseljem pohvalimo – Presenečenje za gospo Milko

Da zaposleni v Premogovniku Velenje večkrat prekašamo samega sebe, je že znano dejstvo. Še posebej pa smo veseli in ponosni, ko vaša dobra dela sežejo tudi do nas ter nas hkrati opomnijo, kako malo je potrebno, da naredimo nekaj izjemnega. Pa kljub temu to storimo premalokrat ali še slabše: nikoli. V Šoštanju se je v soboto, 1. junija 2013, dogajalo. Pa ne kar nekaj, ampak nekaj res izjemnega, nepozabnega, sočutnega in predvsem človeškega. Še vemo, kaj je to?

S pozivom našega (foto)rudarja Aleksandra Kavčnika se je porodila čisto prava dobredelna akcija vseh občanov in občank Šoštanja in okoliških krajev za pomoč skromni in marljivi ženički, ki jo vsi domačini zelo dobro poznajo. In ona njih, saj jih je poznala, ko so bili še v plenica. Gospa je lahko vzor marsikateremu obupanemu človeku, saj si na marljiv, delaven in pošten način – z vzgojo in s prodajo rožic – poskuša zagotoviti dostojnejše življenje. Nedavno nazaj je namreč 83-letno gospo Milko ogoljufal nepridiprav, saj ji je pri nakupu podtaknil ponarejen bankovec večje vrednosti. Zaupljiva in prijazna gospa

se mu je za nakup sadike zahvalila in mu vrnila preostanek denarja.

Ne obračaj hrbtna drugim, ker ga takrat obrneš tudi samemu sebi

Namig našega rudarja na Facebooku za pomoč in sočutje je bil izredno pozitiven sprejet. Z objavo fotografije, na kateri sta gospa Milka med prodajo sadik in mladi tujec, ki prosi za denar, je pozval ljudi, naj pokažejo dobrodelnost in tisto soboto dopoldne pri gospe kupijo vsaj eno rožico, ki jim bo polepšala okensko polico. Zgodba se je hitro razširila na

medmrežju in akciji so se pridružili še gasilec Boris Goličnik, Ansambel Smeš in Blaženka Knežević iz Čarobne hiše zabave. Vsak po svojih močeh so pomagali pri organizaciji in poskrbeli za izjemno zabavo ter veselje vseh. Da

»In to v času, ko tako hladno in samozadostno živimo samo svoj danes. V soboto smo se mnogi zelo, zelo dobro počutili in na vse, ki so kakor koli pripomogli, da se je gospe Milki popravila krivica, smo lahko zelo ponosni,« je povedala Majda Lampret.

Če pomagamo drug drugemu in še posebej starejšim, bodo našim načelom in vrednotam sledile tudi mlajše generacije in nekoč bomo njihovo pomoč potrebovali tudi mi. (foto: Aleksander Kavčnik)

gospe ni zmanjkalo sadik, je poskrbel šoštanjski vrtnar Domen Potočnik, na pomoč pa so priskočili tudi šoštanjski gasilci, ki so gospe Milki pomagali sadike pripeljati. Lastnica Pentlje je gospe v izogib takšnim neljubim dogodkom v prihodnje podarila tudi pisalo za preverjanje denarja.

Bilo je nepopisno veselo, ganljivo in rožnato

Kljub mrzlemu in deževnemu vremenu po vsej Sloveniji je bilo 1. junija v Šoštanju tudi vreme z dobrimi ljudmi. To sobotno dopoldne se je v sončnem Šoštanju pred trgovino Mercator zbralo več ljudi, ki so gospo Milko pozdravili, z njo spregovorili nekaj besed, kupili sadiko ali pa ji sami podarili cvetje. Bilo je ganljivo in lepo dejanje in skoraj ni bilo človeka, ki ne bi kupil vsaj nekaj malega. Hvala vsem, ki ste si tisto soboto vzeli čas, kupili rožico ali dve in polepšali dan gospe Milki. Gospa Milka se najlepše zahvaljuje vsem, ki so (ste) ji polepšali dan, še posebej Ansamblu Smeh in Domnu Potočniku. Dodaja, da ji je kar malo hudo, da je že tako stara, in da si želi,

da bi se te sobote spominjala še mnogo let. Rožice in sadike bo prodajala še naslednje sobote in tudi čez teden, dokler ji bo dopuščalo zdravje. Mogoče res ne bo zraven živahne glasbe, bo pa gospa vseeno vesela vsakogar, ki bo z njo spregovoril besedo ali dve ali kupil sadiko. Naj bo to za vse nas spomin in opomin, da lahko in zmoremo narediti nekaj dobrega. Če pomagamo drug drugemu in še posebej starejšim, bodo našim načelom in vrednotam sledile tudi mlajše generacije in nekoč bomo njihovo pomoč potrebovali tudi mi. Zgled šteje. Zavedajmo se tega.

mag. Saša Sevcnikar

Aleksander Kavčnik je za Rudar dejal: »Lepo je videti, ko lahko zelo osrečiš nekoga s tako malo stvarjo. Navsezadnje je tudi Milka osrečila vse, ki so odhajali z rožico, vzgojeno z ljubeznijo. Še enkrat se je potrdil rek, da si bogat toliko, kot lahko daš, in ta dan je bilo veliko bogatih. Prav ta objava fotografije in opis, kaj se je zgodilo gospe, je razkrila tudi storilca, ki bi drugače ostal nekaznovan.«

Popravek objave rubrike Z veseljem pohvalimo – Delavci, ki so obnavljali Muzej premogovništva Slovenije

V preteklem Rudarju smo v rubriki Z veseljem pohvalimo izpostavili skupino zaposlenih, ki so od začetka do konca tvorili jedro obnove Muzeja premogovništva Slovenije po lanskem požaru. Ob že naštetih z veseljem izpostavljamo in pohvalimo inštruktorje in dijake Izobraževalnega centra Premogovnika Velenje, ki so pri sanaciji Muzeja premogovništva prav tako sodelovali od začetka do konca in so s svojim zalaganjem močno prispevali k obnovi muzeja – zelo so se izkazali pri vseh rudarskih delih. Prav tako pohvalimo še delavce obrata Klasirnica, ki so poleg uvoza in izvoza opreme v jamo in iz nje sodelovali tudi pri montaži strojne opreme.

Nagradni razpis za najboljše literarno delo »RUDARSKI MOTIV«

1. SPLOŠNE DOLOČBE

V skladu s temi pravili organizator Premogovnik Velenje, d. d., Partizanska 78, 3320 Velenje (v nadaljevanju: organizator), prireja nagradni razpis za najboljše literarno delo na temo »RUDARSKI MOTIV« (v nadaljevanju: nagradni razpis).

Nagradni razpis poteka od 1. julija 2013 do vključno 31. oktobra 2013, ko je zadnji dan za oddajo literarnih del. Glasovanje na Facebook strani Premogovnika Velenje poteka do konca nagradnega razpisa.

2. KDO LAHKO SODELUJE V NAGRADNEM RAZPISU

V razpisu lahko sodelujejo vse fizične osebe nad 18 let s stalnim bivališčem v Republiki Sloveniji, ki sprejemajo ta pravila sodelovanja. V nagradnem razpisu ne smejo sodelovati člani strokovne komisije in njihovi najožji družinski člani.

V nagradnem razpisu lahko sodelujejo le osebe s svojimi lastnimi avtorskimi deli. Avtorji jamčijo, da so literarna dela, s katerimi sodelujejo v nagradnem razpisu, njihova avtorska dela.

3. NAČIN SODELOVANJA V NAGRADNI IGRI

Oseba, ki želi sodelovati v nagradnem razpisu (v nadaljevanju: sodelujoči), lahko od 1. julija 2013 do vključno 31. oktobra 2013, v skladu s temi pravili, pošlje literarno delo v wordovem dokumentu na prenosnih nosilcih podatkov (USB-ključ, zgoščenka idr.) in po elektronski pošti na naslov natecaj@rlv.si. Elektronsko sporočilo mora vsebovati naslov literarnega dela, kategorijo, ime in priimek avtorja, elektronski naslov avtorja in naslov stalnega ali začasnega prebivališča avtorja. Literarna dela bo organizator objavil na Facebook strani <http://www.facebook.com/pages/Premogovnik-Velenje/298827753488340>. K razpisu se lahko pristopi kadarkoli v času njegovega trajanja.

Sodelujoči se strinja, da organizator lahko uporabi njegova dela za nadaljnjo uporabo, tako v medijih organizatorja (spletna stran, Facebook, Twitter, časnik Rudar, intranet, videostrani in drugo) kot v ostalih medijih. Sodelujoči dovoljuje objavo imena in priimka (če bo nagrajen) z namenom obveščanja o rezultatih razpisa, prevzema nagrade in za promocijo nagradnega razpisa.

S sodelovanjem v nagradnem razpisu sodelujoči sprejema splošne pogoje sodelovanja.

4. TEMA IN KATEGORIJE RAZPISA

Vsebina literarnih del mora upoštevati predpisano temo – rudarski motiv. Upoštevali bomo le dela, ki bodo napisana v slovenskem jeziku, lahko tudi v rudarskem žargonu.

Nagradni razpis je razdeljen v dve kategoriji – proza in poezija.

Organizator ima pravico iz razpisa predhodno izločiti dela,

ki niso v skladu s prej navedenimi zahtevami oziroma imajo žaljivo vsebino. Besedila, ki bi kogarkoli na kakršenkoli način žalila, spodbujala k rasni, verski, politični ali drugi nestrpnosti ali vsebovala vsebine, ki so v nasprotju z zakonodajo Republike Slovenije, bodo izločena iz izbora.

Sodelujoči lahko v razpisu sodeluje v kategoriji proza z največ tremi deli, v kategoriji poezija z največ petimi deli. Posamezno delo ne sme presegati več kot 15.000 znakov s presledki. Moralne avtorske pravice obdrži sodelujoči avtor literarnega dela, materialne pravice pripadajo organizatorju nagradnega razpisa.

5. IZBOR NAGRAJENCEV

Glasovanje bo potekalo na Facebook strani <http://www.facebook.com/pages/Premogovnik-Velenje/298827753488340> do 31. oktobra 2013.

Literarno delo, ki bo na Facebook strani prejelo največ glasov v razpisanem obdobju ne glede na kategorijo (od ponedeljka, 1. julija 2013, 00:00, do četrtega, 31. oktobra 2013, 24:00), bo vključeno v glasovanje strokovne komisije in bo prejemnik ene izmed desetih razpisanih nagrad.

Nagradili bomo še devet literarnih del, ki jih bo izbrala komisija organizatorja neodvisno od Facebook glasovanja. Dela bo ocenila štirčlanska komisija v sestavi: Stojan Špegel, Tadeja Jegrišnik, dr. Sonja Hudej in Ivo Stropnik. Ocenjujejo se izvirnost, izvedba in ustreznost vsebine glede na temo razpisa, še posebno težo bodo imela dela, ki bodo vključevala rudarski žargon.

Avtorji nagrajenih literarnih del bodo razglašeni v decembru 2013. Nagrajenci bodo objavljeni v medijih organizatorja in ostalih medijih.

6. NAGRADNI SKLAD IN PREVZEM NAGRAD

Nagrade:

1. vikend paket za 4 osebe na podlagi polpenzioniranja v Hotelu Barbara v Fiesi, vrednost nagrade 240 evrov;
2. vikend paket za 2 osebi na podlagi polpenzioniranja v Hotelu Golte na Golteh, vrednost nagrade 218 evrov;
3. družinsko kosilo za 5 oseb na Vili Široko v Šoštanju, vrednost nagrade 65 evrov;
- 4.–8. dnevna smučarska vozovnica za odrasle za Golte, vrednost posamezne nagrade 27 evrov.
- 9.–10. dve vstopnici za ogled Muzeja premogovništva Slovenije, vrednost posamezne nagrade 18 evrov.

Vse davke in prispevke je dolžan plačati nagrajenec.

Nagrajenec mora do dneva razglasitve posredovati svoje osebne podatke (ime, priimek, datum rojstva, naslov, hišna številka, poštna številka in kraj). Če nagrajenec tega ne stori, ni upravičen do prejema nagrade.

S tem postane organizator prost vseh obveznosti do nagrajenca. Organizator lahko nagrajeno literarno delo uporabi za kakršenkoli drug namen. Podeljene nagrade ni mogoče zamenjati niti zahtevati njene denarne protivrednosti.

7. ODGOVORNOST ORGANIZATORJA

Organizator ne prevzema nikakršne odgovornosti za:

- vsebino, ki jo uporabniki objavljajo na spletnem mestu <http://www.facebook.com/pages/Premogovnik-Velenje/298827753488340>,
- nedelovanje spletne strani <http://www.facebook.com/pages/Premogovnik-Velenje/298827753488340> in posledice nedelovanja ne glede na razloge za nedelovanje,
- nedelovanje spletne storitve, ki je posledica izpada omrežja pogodbenih partnerjev, izpada električne energije ali drugih tehničnih motenj, ki bi lahko začasno motile uporabo storitve,
- vsakršne posledice, ki bi jih sodelujoči utrpel zaradi sodelovanja v nagradni igri,
- vsakršne posledice ob koriščenju nagrad.

8. VAROVANJE OSEBNIH PODATKOV

Sodelujoči v nagradnem razpisu soglašajo, da organizator kot upravljavec zbirke podatkov vodi, vzdržuje in nadzoruje zbirko zbranih osebnih podatkov posameznikov v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS št.

86/2004 in nasl.). Organizator zagotavlja varstvo osebnih podatkov po zakonu. Organizator lahko obdeluje zbrane osebne podatke za namene obveščanja o nagradni igri. Sodelujoča oseba soglaša, da se njeni podatki v primeru, da prejema nagrade, objavijo v medijih obveščanja. Organizator se zavezuje, da bo podatke uporabljal izključno za navedene namene in jih ne bo posredoval tretjim osebam, razen če je to potrebno zaradi izvedbe nagradne igre.

9. KONČNE DOLOČBE

Organizator si pridržuje pravico sprememb pravil, če to zahtevajo vzroki tehnične ali komercialne narave ali vzroki na strani javnosti. O vseh spremembah in novostih nagradne igre bo organizator udeležence obveščal z objavami na spletni strani www.rlv.si ali <http://www.facebook.com/pages/Premogovnik-Velenje/298827753488340>.

Pravila nagradnega razpisa so dostopna v medijih Premogovnika Velenje, za dodatne informacije pa lahko zainteresirana oseba piše na info@rlv.si.

Harmonikarji zmagali v rudarskih spretnostih

Ekipa Harmonikarskega orkestra Barbara Premogovnika Velenje je v okviru 32. Festivala idrijske čipke tekmovala v rudarskih spretnostih. Velenjski rudarji z odkopa k. G3/C v jami Preloge so pokazali svojo požrtvovalnost in odločno pometli s konkurenco.

Rudnik živega srebra v Idriji je v okviru 32. Festivala idrijske čipke organiziral družabno tekmovanje v rudarskih spretnostih pod naslovom Bergmandlc, ki ga vsako leto kot Bergmandlfest že tradicionalno prirejajo v okviru deželne akcije HEIMATHERBST v avstrijskem Bad Bleibergu. Tekmovanja se udeležijo ekipe iz Avstrije in Slovenije, med njimi že tradicionalno 20-članski Harmonikarski orkester Barbara Premogovnika Velenje. S tričlansko ekipo velenjskih rudarjev z odkopa k. G3/C v jami Preloge, ki so jo sestavljali Branko Ramšak, Aleš Majhen in Mitja Avberšek, so se v soboto, 15. junija 2013, na Trgu sv. Ahacija

pomerili v različnih rudarskih disciplinah, kot so vrtanje vrtine, polnjenje rudarskega vozička in previjanje vrvi. Z ekipo velenjskih rudarjev so se pomerile ekipe idrijskih in zasavskih rudarjev ter ekipa rudarjev iz avstrijskega Bad Bleiberga. Tudi letos so člani Harmonikarskega orkestra Barbara v rudarskih igrah premagali vso konkurenco in osvojili prvo mesto. Ob koncu tekmovanja se je druženje razvilo v družabni dogodek, na katerem so člani Harmonikarskega orkestra Barbara za udeležence 32. Festivala idrijske čipke pripravili tudi odlični koncert.

mag. Saša Sevcnikar

foto: mag. Bojan Lajlar

foto: mag. Bojan Lajlar

Domačin Uroš Kuzman je od občinstva prejel najburnejši aplavz. (foto: Goran Petrašević)

Najgloblji spektakel smeha na svetu

Odlični stand up komiki so zadnji petek v maju dodobra »pretresli« premogovniške rove. Skoraj 200 metrov pod zemljo smo namreč skupaj s Šaleškim študentskim klubom pripravili večer stand up komedije. V Muzeju premogovništva Slovenije so se ob izkušenem mačku te stroke na Slovenskem, Jonasu Žnidaršiču, občinstvu predstavili tudi Tomaž Stanovnik, Goran Furjan in Andrej Težak – Tešky. S svojim nastopom je še posebej navdušil domačin in stand up komik leta 2012 Uroš Kuzman.

Komiki so se na najglobljem spektaklu smeha na svetu humorno lotevali vsakodnevnih prijetljajev in aktualnih dogajanj ter dodobra nasmejali občinstvo, ki je lahko zaradi izjemnega zanimanja kar v dveh terminih uživalo ob odličnem humorju. Andrej Težak - Tešky je na Ligijevem odru prevzel vlogo povezovalca programa, domačin Uroš Kuzman, novinec na sceni Tomaž Stanovnik, hrvaški komik Goran Furjan in znan televizijski obraz Jonas Žnidaršič pa so se predstavili vsak s svojim repertoarjem šal.

Salve smeha neizbežne

Andrej Težak - Tešky je na Ligijev oder stopil prvi, saj je prevzel vlogo povezovalca programa. Po uvodnih navodilih občinstvu (»Vaša naloga je, da se zabavate in nam to pokažete s smehom in vriskanjem.«) je s svojimi šalami ogrel prisotne ter jih dobro razpoložene prepustil novincu na sceni **Tomažu Stanovniku**. »Sem začetnik v stand up-u

in vsakič, ko stopim na oder, sem precej živčen – počutim se kot pred prvim seksom,« je priznal Stanovnik. »Nisem ravno navdušen nad tesnimi prostori. Najprej sem izvedel, da se peljem z najstarejšim še delujočim dvigalom, nakar mi na vsakih nekaj korakov nekdo reče Srečno. Zadaj ima-

Andrej Težak - Tešky je povedal, da tem ne izbirajo vnaprej, ampak se porodijo same: »Lahko se dotikajo stvari, ki nas motijo ali pa so nam ljube, skratka vsega, kar se dogaja okoli nas. Stvari, ki jih sicer vsi vidimo – komiki mogoče na malo drugačen način, saj imamo izkrivljen pogled na svet. Komik težko živi v tem svetu, zato se na odru odpre in razvije.«

Na najglobljem spektaklu smeha je bilo do zdaj največ obiskovalcev v jamskem delu Muzeja premogovništva Slovenije naenkrat. (foto: Goran Petrašević)

mo nastopajoči sanitarije, in ko pridem tja, mi spet rečejo Srečno. Saj vem, da sem živčen, nisem pa vedel, da se tako opazi,« nam je še zaupal. Stanovnik sicer dela v šolstvu, v pretežno ženskem kolektivu, zato niso manjkale šale tudi na ta račun: »Vsakič, ko me gleda vsaj pet žensk in nič ne reče, imam občutek, da sem v težavah.«

Najbolj izobražen slovenski komik

Pred navdušene gledalce je nato stopil stand up komik leta 2012 **Uroš Kuzman**, ki ga je Tešky najavil takole: »Prihaja komik, ki je domačin, a ne živi v jami, in je najbolj izobražen slovenski komik, saj ima doktorat iz matematike.« Kuzman se zna izvrstno pošaliti tudi na svoj račun, zato je že v prvem trenutku pridobil občinstvo. Po nastopu je povedal: »V domačem kraju je prijetno nastopiti, saj me večina pozna in imam večjo podporo. Všeč mi je, ker smo v Velenju ponosni na vse dobre zgodbe, ki se zgodijo tukaj. Po drugi strani pa je težko, ker se moram vedno znova dokazati in presenetiti z novimi domislicami, saj na velenjskem odru letos ne stojim prvič.« Kuzman je poudaril, da je ambient zanimiv za vse nastopajoče: »Že nekaj časa se

trudimo v Velenju razvijati stand up. Dogodek v podzemnem delu Muzeja je pritegnil občinstvo, ki ga sicer mogoče ne bi, ter predstavil to kulturo na drugačen način.«

Zvezdi večera – vzhajajoča in v zatonu

Sledil je nastop odličnega hrvaškega komika **Gorana Furjana**, ki s svojimi šalami navdušuje Balkan in velja za enega večjih upov zagrebškega Studia smjeha. Po nastopu, v katerem se ni pozabil pošaliti na račun Slovencev na hrvaškem morju, je povedal: »Prejel sem povabilo za ta nastop in nisem vedel, kaj naj pričakujem. Tokrat sem prvič v jami in je izvrstno.« Kot zadnji je nastopil znan televizijski obraz **Jonas Žnidaršič**, ki ga preko malih zaslonov spremljajo vse generacije gledalcev. Da mu norih idej nikoli ne zmanjka, je dokazal tudi tokrat, med drugim se je obregnil ob estradneke. »Prvič sem toliko metrov pod zemljo. Zdi se mi noro,« je povedal po nastopu in dodal, da ima Velenje čudovito občinstvo.

S sencami oživili spomine

V zunanjem delu Muzeja – v Kopalnici – so si obiskovalci stand up-a lahko ogledali razstavo z intervencijami v prostor. »Muzej je prostor spomina in tudi skupni tuši v Kopalnici Muzeja niso nobena izjema, zato sva z lučmi poudarila spomin. Gledalci prenašajo sence na stene in te sence zaradi gibanja luči oživijo in obudijo dogajanje, ki je bilo v tem prostoru prisotno v preteklosti,« sta dejala avtorja razstave **Anže Sever in Tomo Stanič**, sicer študenta Akademije za likovno umetnost v Ljubljani. »Kopalnico so nekoč uporabljali rudarji, potem ko so po opravljenem delu v črni garderobi odložili delovna

Stand up je ena izmed zvrsti komedije, kjer nastopajoči s šalami in različnimi zgodbami poskušajo nasmejati občinstvo. Tovrstno obliko zabave potrebujemo in si jo želimo tudi Slovenci. Preprost humor v premogovniških rovih je poskrbel, da je smeh v Velenju odmeval še dolgo v noč.

S svojim nastopom nas je prepričal tudi novinec na sceni Tomaž Stanovnik, ki ga je v zadnjem letu mogoče slišati predvsem na odrih v Ljubljani. (foto: Goran Petrašević)

Razstava v Kopalnici bo s sencami oživila spomine vse do 30. junija. (foto: Goran Petrašević)

»V premogovniškem muzeju nas vedno znova presenetijo z novimi idejami. Konec preteklega leta se je na Ligijevem odru zgodil koncert skupine Laibach, nedavno so v Ligijevem salonu znani Slovenci igrali poker, tokrat pa so se skoraj 200 metrov pod zemljo predstavili najboljši stand up komiki – pustimo se presenetiti tudi v prihodnje,« je dejal predsednik Uprave Premogovnika Velenje dr. Milan Medved.

oblačila, in predstavlja nekakšen prehodni prostor tako za rudarje kot za obiskovalce. Kopalnica lahko pomeni za obiskovalca prehod med svetlobo in temo, resničnostjo in iluzijo ter sedanjostjo in preteklostjo. Obiskovalec lahko z malo domišljije in zmožnostjo ne le gledanja, temveč tudi videnja, začuti nekdanji utrip rudarskega življenja in se za kratek čas preseli v preteklost, v spomine, v čas, ko so v tem prostoru še odmevale šale, živahne razprave, zgodbe in anekdote iz rudarskega življenja,« je o razstavi zapisala študentka zgodovine umetnosti in slovenistka **Lilijana Podvinšek**. Razstava bo na ogled do 30. junija 2013. Večer smeha in zabave je bil eden od dogodkov, ki so se zgodili med 17. majem in 2. junijem v okviru 23. Dnevo mladih in kulture.

Metka Marić

Podzemna pustolovščina navdušuje vse generacije

Od 6. aprila 2013 je v Velenju ponovno na ogled popolnoma prenovljen podzemni del Muzeja premogovništva Slovenije. Od ponovnega odprtja do danes si ga je ogledalo že več kot 7.000 obiskovalcev. Izjemen obisk beležijo tudi na prireditvah – v maju so se na najglobljem turnirju pokra v Sloveniji zbrali znani Slovenci, na najglobljem spektaklu smeha na svetu pa so se predstavili odlični stand up komiki.

Ena izmed 20 izjernih scen in 15 zanimivih lutk, ki oživijo s pomočjo sodobne avdiovizualne opreme (foto: Miran Beškovnik)

Prikaz rudarjev med malico (foto: Miran Beškovnik)

Muzej premogovništva Slovenije z razkritjem pravega utripa podzemlja že skoraj trinajst let navdušuje vse generacije. Prevzem rudarskih oblačil – čelade in površnika – ter rudarske malice je obvezen pred spustom v jamo z več kot 120 let starim dvigalom. Sprehod po najstarejši jamski progi skupaj z zanimivimi scenami in lutkami, ki oživijo s pomočjo sodobne avdiovizualne opreme, odkriva zgodbe iz podzemlja. Prikaz dela rudarjev nekoč in danes na zanimiv način podaja znanje o premogovništvu in predstavlja svojevrstno doživetje. Ura in pol vznemirljivega potovanja je sklenjena z vožnjo z vlakom po podzemni železnici.

Pustolovščina na površju

Na površju se pustolovščina ne konča. Obiskovalcem je na ogled bivališče iz tridesetih let prejšnjega stoletja, ki prikazuje skromno življenje rudarjev v tistem času. Natančna podoba razvoja slovenskega premogovništva pa je prikazana v desetih tematskih sklopih. V muzejskem parku so nameščene scene, ki predstavljajo lesene podgradnje, zgodovino premogovništva v Šaleški dolini v primerjavi s svetovnimi dosežki in dogodki, podgradnjo z jeklenim

V prvih mesecih po ponovnem odprtju je podzemno pustolovščino doživelo več kot 7.000 obiskovalcev z vsega sveta, med drugim iz Dubaja, Izraela, Kanade, Latvije, Rusije, Švedske, Švice in Japonske.

Interaktivno doživetje posameznih prostorov Muzeja premogovništva Slovenije je na ogled na spletni povezavi <http://muzej.rlv.si/si/virtualna-razstava>. Na spletni strani Muzeja so na voljo tudi številne zanimivosti, povezane s premogovništvom, med drugim slovar rudarskih izrazov in za najmlajše spletno igrišče »Ligijev premogovnik«.

ločnim podporjem, zgodovino in razvoj jaskov ter pregled jamskih voznih enot ob starem rudniškem jasku.

Gostujoče razstave

Muzej premogovništva Slovenije je vse bolj prepoznaven tudi po odličnih razstavah, ki jih gosti. Do 30. junija 2013 je v Kopalnici na ogled razstava z intervencijami v prostor avtorjev Anžeta Severja in Toma Staniča, v Beli garderobi pa svoja likovna dela predstavlja akademska slikarka Klementina Golija. Do 30. avgusta 2013 se prav tako v Beli garderobi na razstavi Štirje avtorji na kosu premoga predstavljajo avtorji, zaposleni v Skupini Premogovnik Velenje – Stojan Špegel, Miran Beškovnik, Ivo Hans Avberšek in Aleksander Kavčnik.

Metka Marić

»Brez vode nas ni«

Na povabilo društva Vodna agencija smo se v podjetju HTZ Velenje z veseljem odzvali in se 10. maja udeležili strokovnega posveta z naslovom »Brez vode nas ni«, ki je potekal v Vili Bianca v Velenju.

foto: Ana Katarina Seher

AquaVallis opremil vodno zajetje v Idriji

V programu AquaVallis smo po dezinfikaciji vodo-hramov naselij Bezina pri Slovenskih Konjicah in Zgornja Polskava pri Slovenski Bistrici nadaljevali aktivnosti za prodor našega znanja in produktov v širši slovenski prostor. Tako nam je uspelo pridobiti naročilo Komunalnega podjetja Idrija za ureditev filtracije manjšega vodnega zajetja Prejnuta pri Idriji, na katerega je priključenih nekaj bližnjih stanovanjskih hiš. Z vgradnjo MB BIG Blue UNO in samočistilnim mehanskim filtrom smo vaščanom zagotovili trajno zdravo in čisto vodo, ki je ni treba dodatno dezinficirati.

Zdaj bodo predstavniki komunale izvedli kontrolne meritve kakovosti vode, in če bo sistem dokazal svojo funkcijo, se nam na idrijskem koncu lahko obetajo novi projekti.

mag. Aleš Dremel

Filtracijski sistem MB Big Blue UNO v vodnem zajetju Prejnuta pri Idriji (foto: Matej Vošnjak)

Društvo Vodna agencija ob letošnjem mednarodnem letu vode organizira sklop predavanj in strokovnih posvetov na temo ohranitve voda in pomena ohranjanja vodnih virov za življenje na Zemlji. Na posvetu je dr. Emil Šterbenk z inštituta ERICo predstavil referat *Navidežno obilje vode v Šaleški dolini*. Visoka šola za varstvo okolja iz Velenja je predstavila, kako so njihovi študentje lahko varuhi in skrbniki vod. HTZ Velenje je predstavil program AquaVallis in razložil, kako pri nas razumemo družbeno odgovornost do problematike, povezane z pitno vodo. Na posvetu so člani društva Vodna agencija prikazali načine, kako lahko otroke že v vrtcih ozaveščamo o porabi in ohranjanju pitne vode. Nekateri vrtci po Sloveniji imajo na pipah že vgrajene merilnike porabe pitne vode in opravljajo stalni monitoring kontrole porabe pitne vode.

Posvet je imel tudi kulturni program. Pevski nastop so izvedli učenci pevskega zbora Osnovne šole Miha Pintarja Toleda in otroci iz vrtca Najdihojca iz Velenja. Kulturnemu delu je dal svoj prispevek tudi Adi Smolar s svojimi atraktivnimi besedili. V Vili Bianca si je še vedno mogoče ogledati fotografsko razstavo VODE SVETA Ane Katarine Seher.

Društvo Vodna agencija vabi vse, ki jih zanima problematika glede pitnih vod, da postanejo vodni agenti in se pridružijo njihovemu društvu. Članstvo v društvu je za fizične osebe brezplačno, več o njih najdete na spletni strani www.vodnaagencija.si.

Samo Chromy

HTZ ustanovni član Slovensko-nigerijske gospodarske zbornice

28. maja 2013 je bila na pobudo podjetja FATRADE, ki že nekaj let posluje z Nigerijo, organizirana ustanovna skupščina Slovensko-nigerijske gospodarske zbornice (v nadaljevanju Zbornice). V uvodnem pozdravnem nagovoru je Fred Uduma dejal, da je potreba po takšni zbornici nujna za negovanje vzajemnih in koristnih odnosov med Slovenijo in Nigerijo. Nigerija je v velikem razvojnem zamahu in se sooča s korenitimi gospodarskimi spremembami. Slovenija ne bi smela zamuditi poslovne priložnosti, ki jo nudi razvojni projekti v z nafto in plinom bogati afriški državi.

Zbornica bo okrepila in povečala poslovno, gospodarsko, trgovinsko in dvostransko politično sodelovanje med Slovenijo in Nigerijo. Zbornica bo močno sodelovala z veleposlaništvom Zvezne republike Nigerije v Budimpešti, gospodarskima zbornicama Slovenije in Nigerije, Ministrstvom za zunanje zadeve Republike Slovenije, centrom za mednarodno sodelovanje in razvoj, Mednarodnim centrom za promocijo podjetništva ter drugimi ustreznimi agencijami in ustanovami za oblikovanje partnerstva za vzajemno koristno in gospodarsko rast. Zbornica bo spodbujala izključno trgovinske in naložbene dejavnosti, povezovala poslovne subjekte in poslovne priložnosti. Prav tako bo pomagala slovenskim podjetjem vstopati na

nigerijski trg, razumeti lokalna poslovna pravila in kulturo Nigerije.

Predsednik Zbornice s sedežem v Ljubljani je postal v Sloveniji živeči Nigerijec Fred Uduma, ki je ob zahvali pozval slovenska podjetja in poslovneže, naj se včlanijo v zbornico in s svojim delovanjem pozitivno vplivajo na poslovno sodelovanje z nigerijskim gospodarstvom. Med ustanovnimi člani Zbornice je tudi HTZ Velenje, ki je v to državo preko partnerja že izvozil prvo količino plastenak AquaVallis, dogovori pa potekajo tudi na področju energije in obnovljivih virov energije.

mag. Aleš Dremel

HTZ sodeloval na 2. Dnevu Afrike

Predstavniki HTZ-ja smo se udeležili 2. Dneva Afrike na Gospodarski zbornici Slovenije v Ljubljani, kjer smo se srečali s šestimi veleposlaniki oziroma gospodarskimi predstavniki iz afriških držav. Afriški dan v Ljubljani so organizirali v Sloveniji živeči Afričani, ki ta dan izkoristijo za druženje in povezovanje slovenske politike ter gospodarstva s predstavniki držav afriške celine.

V uvodnem delu so afriški predstavniki predstavili svoje države, gospodarstva in razvojne načrte, svoje izkušnje pa sta opisali tudi slovenski podjetji Cetus in Iskra Sistemi, ki že nekaj let uspešno poslujeta s Črno celino.

Na »B2B« pogovorih smo tujim predstavnikom predstavili Skupino Premogovnik Velenje, podjetje HTZ Velenje in podrobno program AquaVallis. Pred časom smo že vzpostavili odnose z Zvezno republiko Nigerijo, nove stike pa smo uspeli vzpostaviti s predstavniki Angole, Namibije, Južnoafriške republike, Egipta in Gane.

Program filtracije pitne vode je zelo zanimiv za trge, kjer se dnevno soočajo s težavami pri preskrbi s pitno vodo. Na ta področja spada predvsem afriška celina, zato bodo dejavnosti za pridobivanje novih kupcev na tujih trgih tudi v prihodnje osredotočene na te države.

mag. Aleš Dremel

Visoki prihranki s Studiem HTZ

Kako do dokumentnih rešitev in visokih prihrankov stroškov tiska?

Podatki iz raziskav kažejo, da stroški, povezani s tiskanjem, kopiranjem in faksiranjem dokumentov, predstavljajo do tri odstotke celotnih letnih prihodkov. Mnoga podjetja teh parametrov sploh ne spremljajo. Z namenom prihranka smo podjetjem v Studiu HTZ začeli ponujati MDS-dokumentne rešitve z multifunkcijskimi napravami Kyocera.

Nižji stroški z uporabo rešitev za upravljanje z dokumenti

V poslovanju je mogoče zaznati predvsem dva trenda. Eden je kriza, ki je prisilila mnoga podjetja, da posvečajo večjo pozornost zmanjševanju stroškov in učinkovitejšemu poslovanju. Na drugi strani pa je zaradi vse pogostejših izgub podatkov v ospredju vprašanje varnosti in preprečevanja uhajanja občutljivih podatkov. Zato podjetja ne iščejo le hitrejših tiskalnikov, temveč celovito rešitev za upravljanje z dokumenti. Programska oprema zajema aplikacije za upravljanje z dokumenti in tiskanje ter sistem, ki omogoča varčevanje s papirjem in tudi izboljšanje delovnega toka in učinkovitosti. Pristop k vsaki stranki je individualni, osredotočen na težave, ki so specifične za vsako posamezno podjetje

in so lahko nekaj, česar se stranka niti ne zaveda. Naša metodologija temelji na odkrivanju težav, analiziranju njihovih vzrokov in izbiranju pravih rešitev.

Koraki upravljanja dokumentnih storitev

Vse se začne z oceno trenutnega stanja, kar vključuje analizo naprav, delovnih procesov, količin in stroškov izpisanih dokumentov kot tudi analizo vpliva na okolje. Na osnovi izsledkov v naslednji fazi oblikujemo prilagojeno rešitev, ki vključuje idealno kombinacijo strojne in programske opreme ter razvoj delovnih procesov za maksimalno učinkovitost. V tretji fazi vpeljemo rešitev. Pri uvajanju sprememb in šolanju osebja skrbimo za čim manj moten prehod na nove storitve z upoštevanjem človeških in kulturnih dejavnikov. V fazi upravlja-

nja poskrbimo za najboljši izkoristek nove infrastrukture in odpravo vsakodnevnih težav na daljavo ali na mestu samem. Pri tem pa se naše delo še ne konča. Z rednimi ocenami flote, preverjanjem ustreznosti in finančnimi podatki boste imeli jasno sliko in nadzor nad upravljanjem z izpisi dokumentov.

Izkušnje kažejo, da organizacije, ki uporabljajo storitve MDS, dosega-jo do 30 % prihrankov pri stroških tiskanja in do 60 % manj izpustov ogljika v ozračje. Hkrati pa s krajšimi časi nedelovanja in učinkovitejšimi procesi dosega-jo večjo produktivnost zaposlenih, manjšo obremenitev oddelkov IT in boljšo zaščito dragocenih podatkov v celotnem delovnem procesu. Trenutno smo izpeljali dva večja projekta, več o tem pa v naslednji številki.

Robert Šeliga

Gradbena dovoljenja nekoč in danes

Postopek izdaje gradbenega dovoljenja je poseben upravni postopek, ki ga v Republiki Sloveniji na prvi stopnji vodijo upravne enote, na drugi stopnji pa kot pritožbeni organ odloča Ministrstvo za infrastrukturo in prostor. Pri vodenju postopkov izdaje gradbenih dovoljenj morajo upravni organi upoštevati določbe Zakona o graditvi objektov (ZGO) in le subsidiarno Zakona o splošnem upravnem postopku.

Izdaja gradbenih dovoljenj praviloma poteka v okviru posebnega ugotovitvenega postopka, ki je velikokrat zelo kompleksen in dolgotrajen. Ker se večina posameznikov običajno le enkrat ali dvakrat v življenju sreča s postopkom izdaje gradbenega dovoljenja, bi moral biti ta čim razumljivejši tudi nestrokovnjaku s področja graditve objektov, predvsem pa bi morala zakonodaja predstavljati neko stalnico.

Dodatno oviro pogosto predstavljajo stari in predvsem zastareli prostorski akti, ki povzročajo konflikt med želenim in mogočim.

V pravnem pogledu lastnik zemljišča ne more povsem prosto odločati, kakšen objekt bo zgradil na svojem zemljišču in ali bo postavljen objekt spremenil. Celo porušenje oz. odstranitev določenih vrst objektov ni več stvar proste odločitve lastnika.

Vse to je posledica dejstva, da zaradi številnih vidikov civilizacijskega razvoja, kot so gostejša poseljenost, splošen dvig materialne in kulturne ravni prebivalstva, zavest o pomenu zdravega življenjskega okolja in dopustnosti graditve objektov, ni več mogoče presojati le z vidika potreb, materialnih možnosti ali estetskega okusa posameznika (vir: Breznik, ZGO s komentarjem 2005).

Vir: www.saunaword.at

Prostorsko zakonodajo, poleg vrste različnih predpisov, tvorita dva osnovna sistemska zakona. Ta dva zakona urejata prostorsko načrtovanje in graditev objektov. Zakon o prostorskem načrtovanju – ZPN (Ur. l. RS 33/07, 70/08, 108/09, 80/10, 43/11 in 57/12) ureja prostorsko načrtovanje, določa vrste prostorskih aktov, njihovo vsebino, medsebojna razmerja in postopke za njihovo pripravo in sprejem. Zakon o graditvi objektov ZGO-1 je bil uveljavljen leta 2003 (Ur. l. RS 110/02). Nekajkrat je bil dopolnjen in spremenjen, nazadnje julija 2012 (Ur. l. RS 57/12). Ureja področje graditve – projektiranje, izdajanje projektnih pogojev in soglasij, postopek pridobivanja gradbenih dovoljenj, gradnjo, postopek izdaje uporabnih dovoljenj, ureditev poklicnih zbornic, inšpekcijski nadzor, vzdrževanje objektov in globe za nespoštovanje nekaterih določb zakona. Na podlagi ZGO je bila v Uradnem listu RS 18/13, 24/13 in 26/13 objavljena Uredba o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje, ki razvršča objekte na zahtevne, manj zahtevne, nezahtevne in enostavne objekte. V prilogah Uredbe so podrobneje definirane vrste objektov. Nekatere objekte je dovoljeno graditi brez gradbenega dovoljenja (kot dopolnitev obstoječe pozidave površine do vključno 20 m², npr. lope, ute, nadstreške, letne kuhinje, manjše savne ...) ob predpostavki, da prostorski akt poseg dopušča. Pridobitev gradbenega dovoljenja za nezahteven objekt (npr. majhne stavbe površine do 50 m², objekti za rejo živali povr-

šine do 100 m², pomožni kmetijsko-gozdarske objekti do površine 150 m²) je dokaj preprosta. Investitor vloži na upravno enoto zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja za gradnjo nezahtevnega objekta na posebnem obrazcu ter priloži skico – prikaz lege objekta na zemljišču z navedbo odmkov od mej sosednjih zemljišč. Priložiti mora tudi soglasja, če so potrebna, kar je odvisno od lege zemljišča in odmkov od sosednjih zemljišč, cest, železnic, varovanih območij (npr. soglasje lastnika sosednje parcele, kulturnovarstveno soglasje, soglasje železnice, vodno soglasje ...). Za pridobitev gradbenega dovoljenja za zahtevne in manj zahtevne objekte (npr. stanovanjske hiše, manjši poslovni prostori) je postopek pogosto dolgotrajen in zahteven, zato nam pomoč strokovnjaka pri pridobivanju dokumentacije prihrani marsikatero pot in tudi strošek.

Zgodovina gradbenih dovoljenj na Slovenskem

V Vojvodini Kranjski je veljal Stavbni red, ki ga je leta 1875 sprejel Franc Jožef. Določal je temelje za upravno ureditev gradnje na Slovenskem. Nekatere določbe še danes najdemo skoraj enake v Zakonu o graditvi objektov, kar kaže na to, da je upravno urejanje področja gradnje nujno predvsem iz požarnovarstvenih, higienskih in varnostnih razlogov. V prvem razdelku z naslovom »O stavbni privolitvi« je bilo določeno, kdaj je bilo treba pridobiti stavbno privolitev

(danes gradbeno dovoljenje) in kaj so bistvene zahteve objekta. Našteti so bili posegi, za katere je bilo treba pridobiti stavbno privolitev, določeno je bilo, katere posege je treba le naznaniti in kaj se šteje za vzdrževalna dela. Drugi obsežnejši razdelek je predstavljal gradbeni del predpisa. Tretji razdelek že v naslovu »Razne določbe« kaže na to, da je obsegal določbe, ki so se nanašale na različna področja, in sicer od današnjega urbanizma, do varstvenih pasov javnih cest in železnic in celo instituta razlastitve. Četrty razdelek je opredeljeval dovoljena odstopanja pri gradnji. Peti razdelek je vseboval določbe glede uporabe objektov (današnje uporabno dovoljenje), šesti razdelek pa kazenske določbe za morebitne kršitve in tudi določbo o stroških postopka. V obdobju Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je graditev objektov in druge gradbene posege urejal Gradbeni zakon, ki je bil objavljen v Službenih novinah Kraljevine Jugoslavije leta 1931. Ta zakon ne govori več le o naseljih (selih), ampak med njimi posebej obravnava mesta, trge in vasi, posebej pa še industrijska in rudarska naselja, kopališča in zdravilišča ter klimatske in turistične kraje. Posebnost zakona je bila tudi ta, da je že določal, da je treba prošnjari za izdajo gradbenega dovoljenja priložiti tudi situacijski načrt stavbišča (vir: Rakar in Krofl, 2004: Dovoljenje za gradnjo v RS od Vojvodine Kranjske do članstva v EU, str. 183–191).

Natalija Sovič Jelenko

Zip-line

Zabava in užitki v neokrnjeni naravi Golt

Zimsko-letni turistični center Golte s hotelom na nadmorski višini 1410 metrov tudi v poletnem času ponuja nepozabne trenutke. Na Golteh za adrenalina željne obiskovalce pripravijo posebna adrenalinska doživetja, kot so jadralno padalstvo, rafting po divjih vodah, kanjoning, paintball, jamarstvo, zorbing, lokostrelstvo, zip-line, kolesarski downhill spust v dolino, nočne orientacijske pohode in drugo. Privoščite si poletno raziskovanje nešteti možnosti, ki jih za sprostitev, oddih in razkošje spominov ponuja lahko dostopna planota Golte. Pravo pot za svoje sposobnosti najdejo tako izkušeni planinci kot tudi družine z otroki.

Golte so že dolgo tudi privlačen cilj kolesarjev, ki se na planino podajo iz različnih smeri – iz Mozirja, Ljubnega ali s Smrekovca. Planina Golte je izziv tako za gorske kolesarje kot tudi za cestne kolesarje, ki se lahko po na novo asfaltirani cesti iz smeri Mozirja pripelejo do Alpskega vrta. Pot od Mozirja do vrta je dolga 17 km, pri tem je 1050 metrov višinske razlike.

Že 7. julija se lahko preizkusite tudi na tradicionalnem Gorskem triatlonu Golte.

Ohladitev v jami Ledenica

Če vam je pohajkovanje po prečudovitih vršacih okoliških gor premalo, preizkusite še kaj drugega. Adrenalinska doživetja so na Golteh

neizbežna. Na Golteh najdemo tudi več kraških pojavov, jame sežejo tudi do globine 60 metrov in več. Za obisk je potrebno spremstvo usposobljenih vodičev. Zanimivost je gotovo jama Ledenica, v kateri najdete sneg celo leto, tudi v poletnih mesecih.

V Hotelu Golte vam poleg 52 sob z balkonom nudijo obisk wellness centra, fitnesa, gorske knjižnice ali zunanje plezalne stene. V sodobno urejeni kongresni dvorani organizirajo seminarje, konference, team buildinge, poslovna srečanja, izobraževanja, poroke in razna praznovanja.

Praznovanje z najdražjimi pri Treh plotih

Na Golteh nudijo tudi možnost organiziranja piknikov z njihovo pomočjo ali z lastno organizacijo. Najemite kočico Trije plati in si na eni izmed najlepših razglednih točk v Sloveniji privoščite sproščujoč piknik. Vsa oprema, potrebna za nepozaben piknik v prelepi naravi krajinskega parka, že čaka na vas. Nihalka Žekovec bo v juliju redno obratovala. Odločite se in izkoristite nepozabna doživetja z obilo adrenalinske zabave in pohodniških užitkov v neokrnjeni naravi. Za vsa adrenalinska doživetja poskrbijo v Hotelu Golte.

mag. Saša Sevcnikar

Zimzelena objem v parku v Topolšici (foto: Diana Janežič)

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

Pletena drevesa in dišeča zelišča

Stanovalci in zaposleni PV Zimzelena smo v letošnji prvi polovici leta sodelovali v dveh projektih, ki sta sofinancirana s pomočjo EU. Pri prvem, Iz preteklosti v prihodnost z modnimi velikani, smo bili partnerji, drugega – Medgeneracijsko sodelovanje – delavnice zeliščarstva v PV Zimzeleni – vodimo sami.

Čez »štrikani« most v PV Zimzelen

Koordinatorica prvega projekta je bila Ljudska univerza Velenje. Zasnovan je bil na pobudo velenjskega oblikovalca Mihe Cojhtra, gre pa za projekt, ki ohranja domačo obrt, stare običaje – pletenje, kvačkanje, šivanje – in ob enem spodbuja zanimanje za volno, oblikovanje izdelkov iz nje ter ekološko predelavo starih pletenih izdelkov. Ob tem se je porodila še ideja za

oblačenje dreves v parkih, na igriščih, pri tem pa bi ljudje vseh generacij intenzivno sodelovali s pletenjem, kvačkanjem, šivanjem in oblikovanjem izdelkov.

V PV Zimzeleni stanovalke veliko pletejo, zato nam ponudba za sodelovanje v tem projektu ni predstavljala posebnih težav, temveč poseben izziv. Zima je bila dolga in izkoristili smo jo za pletenje dolgih raznobarnih šalov. V pletenje je bilo vključenih 34 stanovalk in stanovalcev, 13 zaposle-

nih ter 9 prostovoljk Veronik.

Na bivalne enote smo postavili košaro s pletilkami in volno in povabili obiskovalce, svojce naših stanovalcev, naj pletejo z nami. Kar nekaj se jih je ob klepetu s sorodniki tudi odzvalo temu povabilu.

Kaj smo napletli, oblekli?

V parku v Topolšici lahko občudujete »naše« oblečeno drevo, če pa boste vzeli pot pod noge proti PV Zimzeleni, boste na naše dvorišče prišli

Oblečenje mostu pri PV Zimzelenu (foto: Diana Janežič)

čez »štrikan« most in mimo oblečene smreke, po kateri plezajo muce. Na levi strani se boste zagotovo ustavili ob senčnici z zavesami. Osem kvačkanih ali pletenih slik oz. izdelkov v njej predstavlja: Dolino meseca, v kateri stoji PV Zimzelen, sončni vzhod, rumeno pomlad z ivanjščicami in metulji, ki so značilnost Topolšice, sovo, ki jo pogosto slišimo v Dolini meseca, zelišči žajbelj in zimzelen, barvito jesen s pridelki, metuljevo pot, pod stropom pajčevino s pajki in metulji ter pletenine na klopcah in mizi.

Dišeča zelišča

Vrtnarjenje, nabiranje in sušenje zdravilnih rož in zelišč, kuhanje domačih čajev – vse to so dobro znane dejavnosti starejših ljudi in tako tudi večine sedanjih stanovalcev PV Zimzelena. Iz tega je zrastle ideja, da bi na dvorišču doma postavili zeliščni vrt in sami pridelovali zelišča in začimbnice.

Idejo smo razvili v projekt Medgeneracijsko sodelovanje – delavnice zeliščarstva v PV Zimzelenu, ki od lanske jeseni poteka v okviru LAS Šaleške doline – Društvo za razvoj podeželja in bo izveden s finančno pomočjo Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (Leader).

S projektom želimo dati bivanju stanovalcev dodano vrednost, dejavno zaposlitev, priložnost za učenje, medgeneracijsko povezovanje s krajani, šolarji ter s pomočjo te dejavnosti in

Pri sajenju zelišč v visoki gredi je sodelovalo veliko stanovalcev. (foto: Diana Janežič)

pridelkov promovirati PV Zimzelen v kraju in širše.

K sodelovanju pri projektu smo priegnili Inštitut za ekološke raziskave ERICo Velenje, kjer imajo bogate izkušnje tudi s pridelavo in predelavo zelišč. Sodelavki ERICa dr. Nataša Kopušar in dr. Nives Vrbič Kugonič sta v jesenskem in zimskem času pripravili tri predavanja, ki so se jih udeležili stanovalci, zaposleni in krajani Topolšice.

Spomladi smo ob senčnici zasadili jagodičevje, ribeze, maline in robide, ter bezeg. V juniju smo na dvorišču postavili dve visoki gredi, ki bosta olajšali ukvarjanje z zelišči starejšim in stanovalcem na invalidskih vozičkih.

V petek, 14. junija, smo gredi zasadili z zelišči in začimbnicami. Stanovalci so v tej praktični delavnici z veseljem sodelovali. Ob sajenju so po vonju prepoznavali posamezna zelišča in pripovedovali svoje izkušnje z njihovo uporabo. V nadaljevanju bomo z zelišči zasadili še več korit in starih lesenih sodov.

Ker smo v PV Zimzelen po zeliščih poimenovali tudi vsako ob devetih bivalnih enot, je zdaj vsaka enota dobila lonec s svojim zeliščem, ki ga bo lahko negovala in uporabljala. V sklopu projekta bomo pripravili še čajanko, na kateri bomo izbrali svojo mešanico zelišč za pripravo čaja.

Diana Janežič

V spomin na dolgoletno sodelovanje sta predsednik Uprave dr. Milan Medved in vodja Proizvodnega področja in glavni tehnični vodja Ivan Pohorec upokojujencem izročila priznanje in spominsko darilo. (foto: Saša Sevnčnikar)

Aktivna starost ne pozna sivine

Če je naša sreča odvisna od dejanj drugih, potem res ne moremo biti srečni. Če se dejanja ponudijo sama, pa je prav, da jih izkoristimo. Naše povabilo na srečanje so izkoristili sodelavci, ki so se med lanskim in letošnjim rudarskim praznikom podali v pokoj. Petdeset jih je vstopilo v novo obdobje – tri dame in sedeminštirideset gospodov.

V sredo, 19. junija 2013, so se v Restavraciji Jezero že tradicionalno zbrali upokojeni sodelavci. Svojo delovno pot so v zadnjem letu sklenili sodelavci iz Premogovnika Velenje, HTZ Velenje, Sipoteha in PLP-ja. Žgoče sonce, ki jih je posprenilo na dogodek, jim ni pokvarilo večera, saj je prijeten hlad v restavraciji poskrbel za prijetno ozračje. Vladalo je veselje ob ponovnem snidenju.

Modrosti, ki veljajo za vedno

Upokojujence so najprej pozdravili zvoki, ki so jih iz svojih inštrumentov izvalili člani Pihalnega orkestra

Premogovnika Velenje. Pozdravni nagovor jim je namenil **predsednik Uprave Premogovnika Velenje dr. Milan Medved**: »Prav je, da se srečamo in še uradno poslovimo, saj smo dolga leta skupaj delali in ustvarjali. Skupna pot je zaznamovala naša življenja. Zadnje leto je bilo za Premogovnik Velenje polno izzivov – ne samo pri proizvodnji, ampak tudi pri našem prizadevanju na trgih izven osnovne dejavnosti, kjer smo bili zelo uspešni. To je dobra popotnica tudi za prihodnje generacije. Nenehna bitka za boljše, močnejše, biti konkurenčen in ustvariti dobiček je postala zelo neusmiljena. V velenjskem

premogovniku se bomo še naprej trudili, da bomo ustvarjali socialno uravnoteženost – da se noben posameznik ali skupina v tem procesu ne bi čutila izključenega. Ravno zakonitosti zahtevnih razmer dela rudarjev nas učijo, da s skupnimi naporimi lahko premagamo tudi največje ovire.« Dr. Medved se je upokojujencem zahvalil za trud, ki so ga vlagali v skupno dobro, in jih povabil na 53. Skok čez kožo: »Prav je, da tudi v prihodnje skupaj praznujemo, saj smo vsi zelo ponosni na rudarsko tradicijo.«

Stanko Kobale,
upokojen avgusta 2012

Od začetka sem malo pogrešal službo, zdaj ne več, saj stik z bivšimi sodelavci ohranjam z rednimi srečanji. Imam veliko hobijev, tako da mi ni nikoli dolgčas. Popolnoma sem se prepustil toku življenja. Rudarji naj ostanejo takšni, kot so, naj ohranjajo kameradstvo, saj bomo ravno na ta način premagali krizo. Zaposlenim priporočam, naj gredo v pokoj, takoj ko imajo pogoje, saj so najpomembnejši družina in prijatelji.

Slavko Škoflek,
upokojen junija 2012

Na to, da sem upokojenec, se še privajam. Zdaj imam čas za rekreacijo okoli velenjskih jezer in čuvanje vnučkov. Z bivšimi sodelavci se slišimo vsaj enkrat mesečno.

Da je rudarski stan nekaj posebnega, podjetje dokazuje tudi z dogodki, kot je današnji. Zaposlenim priporočam, da uživajo v tem, kar imajo.

Povezovanje je dragoceno

Pavel Župevc, predsednik Kluba upokojencev Skupine Premogovnik Velenje, jih je povabil v Klub:

»Pravijo, da upokojenci nimamo časa – to ne drži. Imamo ga 24 ur na dan, razdelimo si ga tako, kot odgovarja nam. Preživite svoj čas čim aktivneje, se posvetite stvarim, ki jih imate radi, svojim družinam in življenje bo lepo.«

Srečanje je izzvenelo v duhu, da je v slogi moč, predvsem v slogi med vsemi generacijami.

Metka Marić

V sožitju z naravo

Kako koristno in zabavno je lahko druženje z naravo, posebej še takrat, ko človek lahko zase postori največ – uživa v okolju, kjer živi, in si na zdrav način polepša trenutke.

V Andražu nad Polzelo so upokojenci zelo aktivni. Radi se družijo in predvsem tisti, ki so nekoč bili naši sodelavci v Premogovniku Velenje, obujajo spomine na preteklost. Premogovski upokojenci so v Društvu upokojencev Andraž nad Polzelo gonilna sila, a povedo, da je skupaj lažje in lepše, posebej še če delaš z voljo in veseljem.

18. maja so že šestič zapored organizirali pohod na Goro Oljko. Med 7. in 19. uro se udeleženci lotijo 6,3 km dolge krožne poti s startnim mestom pri kapeli v Hotunjah, nadaljujejo po prijetni poti med travniki in gozdički v Murnov hrib, kjer je kontrolna točka, in dalje po precej strmi poti do Doma na Gori Oljki,

kjer je naslednja kontrolna točka. Spust do Gostilne Jug je prijetnejši in že čez dobra 2 km so že na izhodiščni točki, ki je hkrati tudi ciljno mesto. Tokrat se je pohoda, ki se je zaključil z okusnim obrokom, podelitvijo spominskih majic in nagrad najboljšim, udeležilo 91 pohodnic in pohodnikov, ki so skupaj opravili že 208 pohodov. Med udeleženci je bilo kar 38 upokojencev, med njimi veliko upokojencev Premogovnika Velenje in njihovih družinskih članov. Udeležba je bila zelo pestra. Najstarejša pohodnica Sonja Melanšek in najstarejši pohodnik Franc Atelšek sta opravila po en pohod. Najmlajša pohodnica in pohodnik pa sta bila

(foto: Srečko Rajh)

Tina Jamnikar in Martin Verdev. Med dekleti in ženskami so se najbolje odrezale Nuša Žerjav s 7 pohodi ter Mirica Majhenič, Milena Mešič in Marjeta Pižorn s 6 pohodi. Med fanti in moškimi so kar trije, Alen Bobičanec, Marko Jamnikar in Drago Jamnikar, uspeli opraviti po 8 pohodov. Omeniti velja še najštevilčnejšo družino – družino Marjana Verdeva s sedmimi pohodniki.

Srečko Rajh in Drago Kolar

Demenca

Vsi bi radi dolgo živeli, a nihče ne bi bil rad star. (B. Franklin)

Podaljševanje življenjske dobe prinaša s sabo skokovit porast bolnikov z demenco. Po zadnjih podatkih je v Sloveniji skoraj 30.000 ljudi s to boleznijo, v naslednjih dvajsetih letih pa naj bi se število kar podvojilo. Strokovnjaki ocenjujejo, da ima demenco 10 % ljudi med 65. in 70. letom, po tej starosti pa odstotek strmo raste. Tako ima demenco polovica ljudi, starejših od 85 let.

Je to demenca?

Pred časom sem v domu starostnikov srečala prijetno gospo pri osemdesetih, ki pa jih navzven zagotovo ni kazala. Povedala mi je, da je doma iz Mislinje, da pa je začasno v domu, ker so njeni domači v tujini. Bila je prijazna, nenavadno umirjena in sočutna. Vprašala sem jo, ali bi z mano spila kavo. Povabilo je sprejela in sprehodili sva se do kavomata nadstropje niže. Sredi stopnic je postala zmedena, naenkrat ni več vedela, kam sva namenjeni. Ob omembi kave se je sicer pomirila, v njenem pogledu pa ni bilo več toliko zaupanja kot prej. Kavo sem najprej ponudila njej. Poskusila jo je, okus ji je bil všeč. Opazovala me je, ko sem pripravljala še lonček zase, in naenkrat rekla: »Bi jo skuhal še meni?« Odgovorila sem ji: »Gospa, pogledjte, saj jo že pijete.« Pogledala je kavo v svoji roki, nato še mene, z drugo roko pa se je prijela za glavo in se mi hvaležno nasmehnila. Ko mi je kasneje že tretjič začela razlagati, da je doma iz Mislinje, in me enako kot prej vprašala, če vem, kje to je, sem vedela: gospa trpi za demenco.

Demenca: upad duševnih funkcij

Ob omembi besede demenca največkrat pomislimo na zmanjšanje sposobnosti pomnjenja, a demenca je veliko več kot le motnja spomina. Gre za kronično napredujočo možgansko bolezen, ki prizadene tudi druge intelektualne funkcije (mišljenje, orientacijo, čustvovanje, govor). Je posledica različnih bolezenskih stanj v možganih. Njena najpogostejša oblika je Alzheimerjeva bolezen, ki predstavlja kar 80 % vseh demenc. Slednjo imenujemo degenerativna demenca, saj je povezana s postopnim propadanjem živčnih celic. Med pogostejše oblike demence sodi tudi vaskularna (žilna) demenca, ki je posledica motenj v

Najočitnejši znak demence je izguba spomina. V začetni fazi je prizadet predvsem kratkoročni spomin, to je spomin za nedavne dogodke. Spomin za oddaljene dogodke je v začetku ohranjen in je prizadet šele v kasnejših fazah bolezni.

prekrvavitvi možganov. Bolniki s to obliko demence imajo zvišan krvni tlak, povečane vrednosti holesterola in trigliceridov, sladkorno bolezen in druge dejavnike tveganja, v anamnezi pa najdemo eno ali več možganskih kapi (www.ezdravje.com).

Znaki demence

Najpogostejši znaki demence so:

- postavljanje enakih vprašanj,
- večkratno pripovedovanje o istem dogodku ali doživetju,
- težave pri iskanju primerne besede ali pri poimenovanju predmetov,
- težave pri ravnanju z denarjem in pri preprostem računanju,
- iskanje predmetov ter odlaganje stvari na netipična mesta (npr. likalnik v hladilnik),
- slaba časovna in prostorska orientacija (npr. izgubljanje na domači ulici),
- zanemarjanje sebe in svojega neposrednega okolja,
- nekritičnost in slaba presoja okoliščin,
- težave pri sprejemanju odločitev

in prelaganje odločitev na drugega (Muršec, 2010).

Na začetku so naštetni znaki blagi, z napredovanjem bolezni pa postajajo vse bolj izraženi. Pojavijo se lahko tudi duševne motnje (blodnje, halucinacije ...). Bolniki so pogosto zmedeni in prestrašeni, zato slabo spijo, so nemirni, razdraženi, včasih tudi agresivni (lahko se osebnostno spremenijo). Z napredovanjem bolezni tudi telesno opešajo. Niso več sposobni opravljati osnovnih življenjskih dejavnosti in vse bolj potrebujejo pomoč drugih. V poznih obdobjih bolezni postopoma postanejo občutljivi za razne bolezni, izgubijo apetit, postanejo nemočni. Ker se tudi težje gibljejo, so popolnoma odvisni od drugih.

Vsaka motnja spomina še ni demenca

Mnogokrat se zgodi, da se ne moremo spomniti določenega podatka (imena, telefonske številke ...), a nam ga po krajšem ali daljšem premisleku

uspe priklicati v spomin. Te težave so lahko del normalnega staranja, pojavijo pa se lahko tudi v mlajših življenjskih obdobjih, predvsem ob večjih obremenitvah, stresu, nespečnosti. V takem primeru govorimo o benignih motnjah spomina; v nasprotju z demenco, kjer tovrstne motnje niso prehodnega značaja in se bolnikovo stanje postopno slabša (www.ezdravje.com).

Ali lahko demenco preprečimo?

Demence žal ne moremo preprečiti, z zdravim načinom življenja pa lahko njen potek upočasnimo. Raziskave kažejo, da intelektualno delo v starosti odloži pojav bolezni, tako da se demenca pojavi kasneje, kot bi se sicer. Priporočljiva sta uravnotežena prehrana z zadostno količino vitaminov in mineralov ter dosledno izogibanje škodljivim razvadam, kot sta alkohol in kajenje. Tudi pri že ugotovljeni demenci je pomembno, da čim dlje ostanemo dejavni in se v okviru svojih zmožnosti ukvarjamo z dejavnostmi, ki nas zanimajo (Velikonja, 2012). Dobrodošla je vsaka vaja za urjenje spomina (tema je predstavljena v prejšnji številki Rudarja).

Oboleli mora k zdravniku, ko se mu zdi ali pa ga drugi opozorijo, da preveč pozablja.

Upravičeno lahko rečemo, da je demenca družinska bolezen, saj poleg bolnika prizadene tudi družinske člane. Soočenje z boleznijo in njenimi posledicami je za svojce huda preizkušnja, še posebej z napredovanjem bolezni, ko postaja skrb za bolnika vse bolj zahtevna in obremenjujoča. Za pomoč se svojci in bolniki lahko obrnejo na Slovensko združenje za pomoč pri demenci Spominčica.

Viri:
Kogoj, A. in Velikonja, I. (2012). Demenca. Revija V skrbi za vaše zdravje. Krka, d. d., Novo mesto.
Muršec, M. (2010). Bolnik z demenco v družini. Revija V skrbi za vaše zdravje. Krka, d. d., Novo mesto.
<http://www.ezdravje.com/dusevno-zdravje/demenca>
Alja Krevh

Ponovno absolutni zmagovalci

V soboto, 8. junija 2013, je v Šoštanju potekalo športno srečanje družb proizvajalk električne energije Slovenije, katerega organizator je bila Termoelektrarna Šoštanj. Tokrat je sodelovalo 13 ekip v 10 disciplinah, ki so se odvijale na športnih objektih v Šoštanju in Velenju. Ekipa Premogovnika Velenje je blestela skoraj v vseh panogah in zasluženno osvojila skupno prvo mesto. Ivan Pohorec, Vodja Proizvodnega področja in glavni tehnični vodja, je v imenu ekipe s ponosom iz rok generalnega direktorja HSE Blaža Košoroka prevzel in dvignil zaslužen osvojen skupni pokal. Organizatorju TEŠ-u se zahvalujemo za odlično izvedbo. Bravo naši!

foto: Hans

18. Mednarodni atletski miting ob dnevu rudarjev

Na Mestnem stadionu ob jezeru je v torek, 4. junija, potekal že 18. tradicionalni Mednarodni atletski miting v počastitev dneva rudarjev. V svežem poletnem večeru so ozračje ogreli napeti atletski boji na stadionu in več kot dva tisoč gledalcev.

Pred polnimi tribunami stadiona je bilo doseženih kar pet novih rekordov mitinga. Ob slovenskem športnem zvezdniku Primožu Kozmusu je nastopilo veliko svetovnih atletskih zvezd, med drugim tudi svetovna prvakinja v metu kopja Rusinja Mariya Abakhumova in olimpijski prvak v metu kladiva Madžar Krisztian Pars. Uvod v mednarodni miting sta letos zaznamovala še dva dogodka: okrogla miza na temo Izzivi slovenske atletike in njena perspektiva v slovenskem športu ter mladinski miting, kjer so nastopili tudi mladi atleti Atletskega kluba Velenje, ki v letošnji sezoni dosegajo odlične rezultate. Velenjski atletski miting že leta velja za najbolj prepoznavno atletsko prireditev v Sloveniji. Je edini atletski

miting pri nas, ki se lahko pohvali s statusom Evropske atletske zveze »European Athletics Classic Permit« in je član združenja najboljših evropskih atletskih mitingov Euro-meetings. Letošnji dogodek je, kot vsako leto, zaznamovala udeležba vseh najboljših slovenskih atletinj in atletov na čelu s Primožem Kozmusom, ki so nastopili v resnično močni mednarodni konkurenci. Med več kot dvesto atleti iz petindvajsetih držav sveta je nastopilo veliko finalistov in dobitnikov medalj z največjih tekmo-vanj, kot so mitingi Diamantne lige, evropska in svetovna prvenstva ter olimpijske igre.

Kar pet novih rekordov

Prvi rekord mitinga je padel v teku na 100 metrov, kjer je Američan Rakki-

em Mookie Saalam zmagal z odločnim časom 10,09 sekunde. V Velenju smo tako vsako leto bližje magični meji desetih sekund na stometrski razdalji. Rojakinja zmagovalca teka na najkrajši sprinterski razdalji, Tiffany Townsend, je zmagala na 200-metrski razdalji s časom 22,82 sekunde, kar je prav tako rekord mitinga. Premagala je Charondo Williams, zmagovalko dveh mitingov Diamantne lige v lanski sezoni. V teku na 100 metrov z ovirami je Nemka Nadine Hildebrand (čas 13,15 sekunde) le za las zmagala pred Marino Tomič, ki je z dobrim tekom v Velenju napovedala lov za normo za nastop na svetovnem prvenstvu, ki bo letos avgusta v Moskvi. V moškem teku na 400 metrov je zmagal

mlad Anglež Luke Lennon Ford, ki je svoj talent dokazal že na zadnjem evropskem prvenstvu do 23 let v Ostravi, ko je osvojil medaljo. Tek na 400 metrov z ovirami je zaznamovala izjemno močna konkurenca: Južnoafričan LJ Van Zyl, bronast z zadnjega svetovnega prvenstva v Daeguju, je dosegel tesno zmago pred evropskim podprvakom Emirjem Bekrićem iz Srbije. Čas zmagovalca, 49 sekund in 11 stotink, je nov rekord mitinga. Teke na srednje proge sta zaznamovala dva rekorda mitinga. V moškem teku na 800 metrov je vlogo favorita upravičil Rus Yuriy Borzakovskiy. Eden najboljših tekačev na tej razdalji vseh časov je zmagal s časom 1,45,72. Z odličnim dosežkom, ki je za stadion ob jezeru tudi rekordni, je napovedal boj za ubranitev odličja na domačem svetovnem prvenstvu v Moskvi. V ženski konkurenci je zmagala mlada tekmovalka iz Srbije Amela Terzić. Svoj talent je potrdila že na lanskem Evropskem prvenstvu v krosu z osvojitvijo odličja, v Velenju pa je zmagala s časom 4,12,52. V tehničnih disciplinah je v skoku v daljino zmagala finalistka olimpijskih iger iz Londona Ivana Španović, ki se je približala 660 centimetrom. Edino zmago, ki je ostala v Sloveniji, je dosegla Snežana Rodič. Slovenska reprezentantka, ki je letos v odlični formi, je v zadnji seriji pristala pri natančno 14 metrih. Met kopja je zaznamoval dvoboj med Martino Ratej, najboljšo Slovenko v tej disciplini, in finalistko zadnjega svetovnega prvenstva ter olimpijskih iger ter svetovno prvakinja Mariyo Abakumovo. Dvoboj je dobila slednja, ki je zmagala z metom, dolgim 64 metrov in 42 centimetrov. V moškem suvanju krogle je zmaga odšla v Kanado. Eden najboljših atletov v suvanju krogle v zadnjih letih Dylan Armstrong je za zmago kroglo sunil 20 metrov in 74 centimetrov daleč. V ženskem skoku s palico je troboj odličnih nemških skakalk s palico dobila Silke Spiegelburg s preskočenimi 440 centimetri. Osrednja disciplina mitinga pa je, kot je v Velenju že v navadi, met kladiva s slovenskim šampionom Primožem Kozmusom. Tradicionalni gost atletskega mitinga v Velenju je bil letos drugi za olimpijskim prvakom Parsom (Madžar je zmagal z metom, dolgim 80,41 metra), a je z najboljšim

foto: Hans

foto: Hans

metom v tej sezoni, ki je meril 78 metrov in 83 centimetrov, napovedal boj za odličja na svetovnem prvenstvu v Moskvi. Tam bo branil bron, ki ga je osvojil na zadnjem svetovnem prvenstvu v Daeguju. Pri tem je Kozmus premagal kopico odličnih metalcev kladiva, med drugim lastnika takrat najboljših znamke na svetu, Tadžikistanca Dilshoda Nazarova.

Odlična počastitev dneva rudarjev

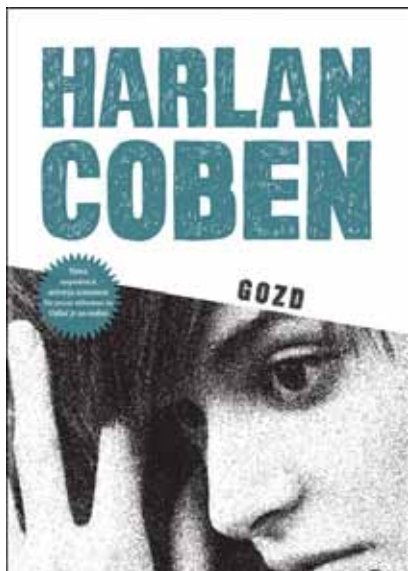
Po besedah mag. Marjana Hudeja, predsednika organizacijskega odbora mitinga in predsednika Atletskega kluba Velenje, je organizacija prireditve, ki je po kakovosti udeležbe trenutno trinajsta na svetu, velik izziv: »Priprave, ki trajajo skoraj celo leto, so z uspešno izvedenim atletskim mitingom poplačane. Organizacijska ekipa, ki dela prostovoljno, v atletskega mitinga vlaga veliko energije in znanja, kar se odraža v odlični organizaciji.« Velenjski atletskega mitinga vsako leto zaznamuje tudi

odličen obisk gledalcev: »Prazniku atletike v Velenju ob počastitvi dneva rudarjev dajejo gledalci prav poseben pečat. Atletskega mitinga je po tem znan tudi izven meja Slovenije, zaradi odličnega, športnega občinstva se atleti v Velenje radi vračajo. Hvala gledalcem, ki s svojo navzočnostjo ustvarijo odlično vzdušje in naredijo dogodek v počastitev dneva rudarjev resnično poseben.« Poleg prizadevne organizacijske ekipe pa seveda ne gre brez sponzorjev in partnerjev: »Posebna zahvala med njimi gre Premogovniku Velenje, ki je generalni sponzor Atletskega kluba Velenje. Na naše tradicionalno odlično sodelovanje smo izjemno ponosni,« je še dodal. Osemnajsti atletskega mitinga v počastitev dneva rudarjev bo tako šel v anale kot eden najboljših do zdaj. To pa je največja spodbuda organizatorjem, da se bodo prihodnje leto še bolj potrudili pripraviti odličen atletskega spektakel, ki bo Velenje uvrstil na svetovni športni zemljevid.

Luka Steiner

Branje je zakon

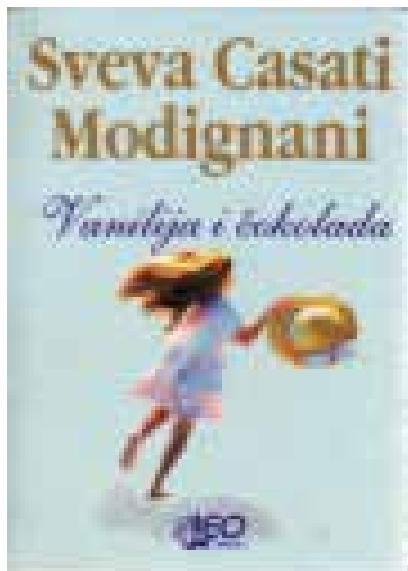
Pred nami so poletni meseci, ko se bo nekaj več časa našlo tudi za branje. V preteklem letu se je na straneh Rudarja nabralo kar nekaj zanimivih predlogov odličnih knjig – temu seznamu danes dodajamo še tri. Če ste z branjem med letom odlašali, imate sedaj odlično priložnost, da nadoknadite zamujeno.

Harlan Coben: Gozd

Pred dvajsetimi leti so štirje najstniki sredi noči iz poletnega tabora odšli v bližnji gozd. Dva so našli umorjena, druga dva sta izginila brez sledu. Življenje štirih družin se je za vedno spremenilo. Zdaj, po dveh desetletjih, se bo spet. Paul Copeland je okrožni tožilec Essex v zvezni državi New Jersey. Kot samohranilec vzgaja šestletno hčer, potem ko mu je za rakom umrla žena. Ko poskuša uskladiti družinsko življenje s hitro napredujočo kariero tožilca, pozabi na pretekle travme, vendar ne za dolgo. Nekega dne najdejo žrtev umora, s katero naj bi bil povezan, kar ogrozi globoko zakopane skrivnosti tožilčeve družine. Ali je žrtev tabornik, ki je izginil skupaj z njegovo sestro? Ali je mogoče njegova sestra še živa ...?

http://www.bukla.si/?action=books&book_id=8643

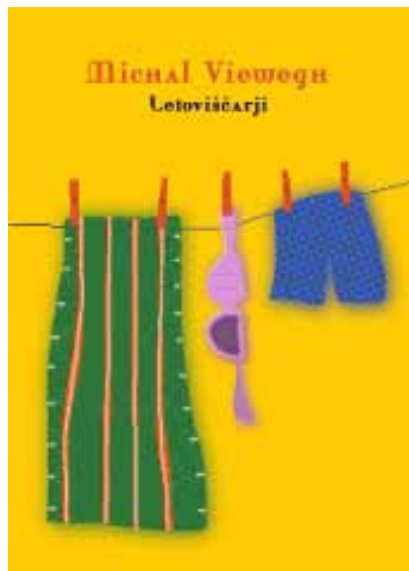

Sveva Casati Modignani: Vanilija in čokolada

Tako kot sta vanilja in čokolada nasproti barv in okusov, v končni obliki pa soglasje užitka, sta takšna tudi zakonca Pepe in Andrea. Zakon pojmuta vsak po svoje – on bolj svobodno, izmikajoč se vsakodnevni tlakam in s številnimi ljubicami, ona obložena z obveznostmi in polna odpuščanja.

Po osemnajstih letih se ona, naveličana takega zakona in utrujena od njegovih številnih prevar, odloči, da bo odšla in mu pustila vse družinske obveznosti, s katerimi je dnevno okupirana, z otroki vred. Delček za delčkom odkrivamo preteklost obeh ter preteklost njunih družin in spoznavamo, zakaj sta takšna, kot sta, in kaj ju je pripeljalo tako daleč.

<http://www.gkc-petrinja.hr/biblosam/pre-glednaslov.php?idknjige=21817>
http://www.nm.sik.si/media/pdf/odrasli/ljubezenski_romani_2011.pdf

Michal Viewegh: Letoviščarji

V romanu Letoviščarji naletimo na izjemno slikovit preplet smešnih, a tudi tragikomičnih usod štiriindvajsetih sopotnikov, ki se med poletnimi počitnicami odpravijo na potovanje v Italijo ter si začasno delijo avtobusom in hotel ob morju. Roman je sicer napisan v tretji osebi, vendar gre pravzaprav za avtobiografsko pripoved. Pisatelj Viewegh s skupino čeških turistov različnih starosti in zanimanj predstavi vso bedo in banalnost medčloveških odnosov. Ironično (in tudi samoironično) ter s presenetljivo natančnostjo opiše človeško dvoličnost ter mnoge utesnjujoče situacije, v katerih se znajdejo sopotniki, s tem pa nam naslika zanimiv in realističen odsev dogajanja v družbi. Ker ne manjka niti ljubezenskih zapletov niti vročih prizorov med udeleženci potovanja, knjiga nikogar ne bo pustila ravnodušnega.

<http://www.sanje.si/knjigarna/letoviscarji.html>

Veliko prijetnih bralnih uric vam želimo.

Tadeja Jegrišnik

Vaša gesta je človeška in hvala vam zanjo

Aktiv Rdečega križa Premogovnika Velenje je vnovič organiziral tradicionalno, tokrat spomladansko krvodajalsko akcijo za krvodajalce, ki so kri darovali več kot 40-krat. V zgodnjih jutranjih urah smo se krvodajalke in krvodajalci v petek, 31. maja 2013, z avtobusnega postajališča NOP odpeljali na vsakoletno krvodajalsko akcijo, ki je bila tokrat v maju, saj smo si že lani zastavili, da gremo na morje, in sicer v Splošno bolnišnico v Izoli.

Na poti sta nas spremljala megla in dež, a smo vedeli, da nas na Primorskem čaka veselo osebje Transfuzijskega oddelka Splošne bolnišnice Izola. Kot je že v navadi, se vsakoletne izredne krvodajalske akcije udeležijo krvodajalke in krvodajalci našega podjetja, ki so kri darovali več kot 40-krat. Pravzaprav smo bili že v vseh slovenskih bolnišnicah, v Izoli nazadnje pred dvema letoma.

Pomanjkanje krvi je iz leta v leto večje

Krvodajalska akcija je potekala po ustaljenem ritmu. Odvzemu vzorca krvi za pregled sledi pregled pri zdravniku in potem odvzem krvi. Odvzemov je bilo skupaj 33, na koncu pa kot vedno še obilna malica. Ponovno smo doživeli topel sprejem in vesele obraze osebja na Transfuzijskem oddelku, saj v bolnišnici

primanjkuje krvi in je dobrodošel vsak prostovoljni krvodajalec. V pogovoru z dr. Ireno Kramar, vodjo Transfuzijskega oddelka, smo izvedeli, da vsak odvzem šteje in je zelo dobrodošel, kajti pomanjkanje krvi je iz leta v leto večje. Vzrok za to so predvsem težke bolezni in razne poškodbe. Zato so takšne akcije danes toliko dragocenejše. »Dobro bi bilo, da bi kljub zakonodajnim spremembam, političnim pritiskom in krizi vrednot v družbi krvodajalce pri tej humanitarni dejavnosti še naprej vodila predvsem želja pomagati sočloveku. Vaša gesta je res topla, človeška in hvala vam zanjo,« je dejala dr. Kramar.

V drugem delu naše poti na Primorsko sta bila predvidena obisk Sečoveljskih solin in kosilo na eni izmed bark v Izoli, kar pa nam zaradi slabega vremena tokrat ni uspelo. Ker smo

krvodajalci vzdržljivi in nam tudi dež ne pride do živega, smo se vseeno odpravili na ogled mesta Izola. Za kosilo pa smo si izbrali gostilno s tradicijo v Kortah. Pozno popoldne smo se odpravili domov z občutkom, da smo v tem dnevu naredili spet nekaj dobrega, humanega, morda tudi rešili kakšno človeško življenje.

Ob takšnih občutjih je resnično vredno v vrste krvodajalcev povabiti tudi mlade sodelavce, ki so zdravi in sposobni darovati kri pomoči potrebnim neznanim ljudem. Knapovske generacije to počenajajo že desetletja in nikomur ni žal, ko se odloči pomagati tudi na takšen način. Vsem, ki ste darovali kri, iskrena hvala v imenu Aktiva RK Premogovnika Velenje, Območnega združenja RK Velenje in vseh neznanih ljudi, ki so že in še bodo bodo prejeli vašo pomoč.

Damjana Kričej

Blaž Repenšek z mentorico Bernardo Lenko na državnem srečanju v Murski Soboti, kjer je za raziskovalno nalogo »Rudarski žargon – jezik kameradstva« prejel srebrno priznanje. (foto: Marjeta Primožič)

Vsestranski Blaž

Mladi raziskovalec, naj prostovoljec Šolskega centra Velenje v letu 2012, član različnih pevskih zasedb, dejaven skavt – vse to in še več je Blaž Repenšek, dijak tretjega letnika programa geotehnik na Rudarski šoli. Blaž je za svojo raziskovalno nalogo »Rudarski žargon – jezik kameradstva« prejel dve neodvisni srebrni priznanji – na regijskem srečanju Mladih raziskovalcev za razvoj Šaleške doline in na državni ravni.

Blaž Repenšek je vsestranski mladenič. Skozi njegovo življenje se prepleta toliko dejavnosti, da tudi če bi želeli vse navesti, bi zagotovo na kaj pozabili. Kot dijak Rudarske šole Šolskega centra Velenje je povezan s premogovništvom in kot sam pravi, zdaj še bolj spoštuje rudarski poklic in upa, da bo lahko tudi sam nekoč postal del rudarske zgodbe.

Jezik kameradstva

Žargon, ki ga pri medsebojni komunikaciji uporabljajo in bolj ali manj razumejo samo rudarji, je rdeča nit naloge mladega raziskovalca Blaža: »Glavna ugotovitev moje naloge je, da gre za jezik kameradstva – ne gre samo za nabor besed v slovarju, ampak za celoten jezikovni sistem, ki se je gradil globoko pod zemljo in te-

melji na skrbi za sočloveka.« »Žargon predstavlja rudarjem nepogrešljiv element pri ohranjanju kameradstva 400 metrov pod površjem, predvsem pa je beseda v tako posebnem delovnem okolju podaljšek orodja,« je mnenja Blaž, ki je strokovni del črpal iz članka dr. Martine Orožen iz leta 1960. Njen članek o rudarski govorici trboveljskih rudarjev je bil osnova za tvorbo štirih hipotez. Izsledki le-teh so: srbohrvatizmi se ne kažejo v šaleškem rudarskem žargonu, trbo-

Blaž je prepričan, da je »žargon izjemna vez med ljudmi globoko pod zemljo, vez, polna ustvarjalnosti, humorja in skrbi za sočloveka«.

veljski žargon se od šaleškega zaradi geografske lege občutno razlikuje, uporaba germanizmov se v zadnjem času opušča in rudarski žargon predstavlja primarno sredstvo za sporazumevanje.

Mag. Matjaž Koželj, vodja Priprave dela v Premogovniku Velenje, je mnenja, da je Blaž v nalogi zanimivo prikazal uporabljeni rudarski žargon, saj je poleg slovarja, ki je za večino najzanimivejši, podal tudi medgeneracijsko primerjavo pogovornega jezika med rudarji: »Najprej sem bil presenečen, ko sem izvedel, da se je dijak Rudarske šole odločil sodelovati z raziskovalno nalogo na področju slovenskega jezika. Običajno so dijaki te šole sodelovali z raziskovalnimi nalogami bolj tehničnega značaja.

Ko sem izvedel za naslov naloge, sem vedel, da je tema prava, saj o tem ni dosti napisanega.«

Šola ni edina, ki mlade ljudi uči

Blaž rudarsko znanje pridobiva tudi pri praktičnem izobraževanju v Premogovniku, saj je naš štipendist. Pridobljeno znanje mu je pri pripravi naloge prišlo še kako prav: »Nisem imel veliko težav pri razumevanju stroke, saj sem veliko od naštetega v slovarju naloge imel priložnost spoznati pri praktičnem pouku, še posebej v Muzeju premogovništva Slovenije,« je povedal Blaž in dodal, da je hvaležen vsem inštruktorjem za dano znanje, predvsem pa za izkušnje, ki bogatijo njegovo rudarsko znanje. **Vodja Praktičnega pouka Franc Rošar** je pohvalil njegovo delo: »Blaž je umirjen, skoraj neopazen dijak. Lahko bi rekli, da deluje iz ozadja in se dokazuje izključno z rezultati dela. Pri praktičnem pouku je vedno motiviran, priden, ima vzoren odnos do sošolcev in inštruktorjev ter je med nami zelo priljubljen. Vsa tri leta do zdaj je prejel pohvalo s strani inštruktorjev in pri praktičnem pouku dosegal zelo dobre uspehe. S svojo prizadevnostjo in marljivostjo pozitivno vpliva na druge dijake.«

Raziskovalno nalogo »Rudarski žargon – jezik kameradstva« najdete na spletni povezavi http://mladiraziskovalci.scv.si/raziskovalne_detajl.php?raziskovalna=rudarski-zargon-jezik-kameradstva. Spoznajte razvoj rudarskega žargona in preverite svoje znanje na tem področju.

Uspeh je stanje duha

Uvrstitev na regijsko srečanje mladih raziskovalcev je bila za Blaža velika potrditev dolgotrajnega in izčrpnega dela. »Poslušanje in analiziranje posnetkov pogovorov z rudarji mi je kot nestrokovnjaku za jezik vzelo veliko časa. V prvi recenziji z regijskega srečanja je recenzentka, doktorica slovenščine z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, prepoznala vložen trud in mojo nalogo označila za zelo inovativno, predvsem pa ambici-

Zahvala mladega raziskovalca Blaža Repenška

»Največja zahvala gre vsem štirim rudarjem oziroma sogovornikom, ki so mi preko svojega doživetega in izkušenega pripovedovanja pomagali pri pridobivanju pomembnih informacij, s tem so raziskovalni nalogi dali konkretno osnovo. Sam sem se od njih veliko naučil in bom zaradi njih še posebej pozoren na žargon v jami. Moji sogovorniki so bili: Ivan Atelšek, Franc Lenko (starejši), Martin Horvat in Branko Ledinek. Zahvaljujem se Izobraževalnemu centru Skupine Premogovnik Velenje, še posebej mag. Matjažu Koželju za strokovni pregled naloge. Zahvala gre tudi Rudarski šoli Šolskega centra Velenje, ravnatelju mag. Albinu Vrabiču in ostalim učiteljem, ki so me podpirali pri mojem raziskovalnem delu. Posebna zahvala velja moji mentorici Bernardi Lenko, sicer učiteljici slovenskega jezika, ki me je vztrajno spodbujala, mi nudila strokovno znanje in mi pomagala z nasveti. Cenim njeno požrtvovalnost in poznavanje jezikovnega raziskovanja.«

ozno. Njena dobra ocena jo je uvrstila med šest najboljših srednješolskih raziskovalnih nalog na področju slovenskega jezika v državi za letošnje leto,« je povedal Blaž in dodal, da sta z mentorico na srebrno priznanje z državnega srečanja več kot ponosna. Na Blaža in njegovo delo je ponosen tudi **ravnatelj Rudarske šole mag. Albin Vrabič**: »Vesel sem, da se je naš dijak lotil raziskovalne naloge o rudarskem žargonu. Da sta se naloge skupaj z mentorico kakovostno lotila, potrjujejo odlične uvrstitve na srečanjih slovenskih mladih raziskovalcev. Blaž je usvojil metodologijo raziskovanja, ki je neodvisna od stroke, kar mu bo v nadaljnji karieri samo koristilo. Zelo je pomembno, da je poleg ožjih strokovnih znanj pridobil še širša znanja (rudarski žargon), kar nas vse bogati. Zadovoljen sem tudi zato, ker je Blaž znal povezati teorijo na šoli z izkušnjami prekaljenih rudarjev.« Mag. Vrabič je dodal, da Blaža krasijo skromnost, solidno delo v šoli, delavnost in solidarnost, zato ni zgolj naključje, da je letos prejel priznanje za Naj prostovoljca Šolskega centra Velenje. »Čestitam Blažu in mentorici Bernardi,« je zaključil mag. Vrabič.

O Blažu Repenšku bomo še slišali, o tem sem prepričana. Če ne o njegovem udejstvovanju na širšem družbenem področju, pa zagotovo o njem kot ponosnem rudarju.

Metka Marić

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta in dedka

Franca Zabukovnika

se iskreno zahvaljujemo kolektivoma Premogovnika Velenje in Gosta. Hvala tudi Pihalnemu orkestru Premogovnika Velenje, častni straži, za besede slovesa in vsem njegovim bivšim sodelavkam in sodelavcem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mame

Olge Meh

se iskreno zahvaljujem prijateljem in sodelavcem obrata Proizvodnja – Zračenje za izrečena sožalja in izkazano pomoč. Hvala Sindikatu Premogovnika Velenje za podarjeno cvetje.

Silvo Meh

ZAHVALA

Za srčnost in empatijo se želim zahvaliti vsem sodelavcem, ki so mi bili v oporo ob izgubi moje sestre Jerice Ambrož.

Zorka Ojsteršek

Preventivna rekreacija in športna terapija v Fiesi

Čeprav je kriza prizadela vsa delovna in bivalna okolja, lahko ugotovimo, da je v okviru Premogovnika Velenje in njegovih hčerinskih družb še prisotna skrb za zaposlene, za njihovo zdravje in vitalnost ter varnost pri delu. To izkazuje tudi vztrajanje, da se zaposlenim v okviru internih pravil ter splošno priznanih normativov omogočajo subvencionirane preventivna in zdravstvena rekreacija ter aktivna terapija ob določenih obolenjih, poškodbah ter izrednih obremenitvah.

Športno društvo Skupine Premogovnik Velenje razpisuje vsako leto 7- in 10-dnevne preventivne programe za ohranjanje in krepitev zdravja. Delavci se lahko odločamo za različne termine preventivnega aktivnega oddiha po programu A v Hotelu Barbara v Fiesi in programu B, ki je medicinski preventivni aktivni oddih v termah. V Fiesi glede na intenzivnost izvajajo tri različne programe: skupina za delavce, ki so fizično zelo dobro pripravljene in brez zdravstvenih težav, skupina za delavce, ki bi radi izboljšali svojo fizično pripravljenost, ter skupina za delavce, ki že imajo določene zdravstvene težave, in invalide. V Zdravilišču Šmarješke toplice pa je organiziran in prilagojen program za delavce, ki imajo lažje zdravstvene težave s hrbtenico. Program vsebuje zdravniški pregled pri specialistu, dve individualni terapiji, celodnevni program zdravstvene rekreacije, prilagojen dnevnim obremenitvam delavcev na delovnih mestih, strokovna predavanja itd. Poudarek pri vsebini preventivne rekreacije je na spoznavanju zdravega načina življenja. Učenje poteka v obliki sodobnih učnih delavnic in se dotika najpomembnejših vsebin, ki vplivajo na boljše zdravstveno počutje in s tem na večjo delovno učinkovitost posameznika (telesna dejavnost in boljša splošna psihofizična kondicija, zdrava prehrana, premagovanje stresa, odpravljanje različnih razvad,

V skupini smo bili Robert Matjačič, Marko Hribršek, Alja Miklavc, Bojan Jovanovič, Zmago Žibert, Zdenko Goričan, športni animator Janko Špindler (zgornja vrsta od leve proti desni), Dominik Cafuta, Primož Meža, Lidija Mazej, Robert Marinič in Miroslav Tepej (spodnja vrsta od leve proti desni). Na posnetku zgoraj manjkata Teodor Šlehta in Rajko Marcel.

uspešnejše premagovanje konkretnih obremenitev na delovnem mestu idr.). V preventivo sem se vključila v Fiesi med 2. in 9. junijem 2013 v skupino, v kateri smo želeli izboljšati svojo fizično pripravljenost. Izkazalo se je, da sem naletela na zelo zanimivo in skladno skupino udeležencev.

Deležni smo bili tipičnega urnika oz. dnevne preventive:

- 6.55 jutranje prebujanje: raztegovanje, tek in nato plavanje,
- 8.30 zajtrk,
- 9.30–13.00 dopoldanski del športnih aktivnosti,
- 13.30 kosilo, po kosilu prosto za počitek ali uživanje na plaži,
- 16.30–19.30 popoldanski del športnih aktivnosti,
- 20.00 večerja in nato prosto, običajno nekaj km sprehoda do Pirana in nazaj.

Možne so bile naslednje športne dejavnosti: najpogostejša in najbolj priljubljena igra odbojke, vožnja s kolesi po naši prelepi obali, tenis, namizni tenis, košarka idr.

Športne aktivnosti so osrednji del telesne terapije

Preventivni cikel se je začel in zaključil s testiranjem teka na 750 metrov in tehtanjem telesne mase. Tako smo preverili učinek preventive, ki je, brez znanstvene razprave, zelo koristila vsakomur.

Za popestritev vsakodnevnega ustaljenega športnega programa se je izvajal dodaten program – predavanje o zdravem načinu življenju oz. nevarnih dejavnostih tveganja. Vsem so izmerili krvni tlak, sladkor v krvi, holesterol in kožno gubo, se pravi glavne kazalnike, ki so pomembni za naše zdravje. Pod vodstvom Urške Bandalo iz Zdravstvenega doma Velenje smo izvedli terapevtske vaje za preprečevanje bolečin v hrbtenici, Jana Žolgar iz Službe varstva pri delu PV pa je obnovila zelo koristno znanje o prvi pomoči.

Vsekakor je treba poudariti kakovost preživljanja časa z že znanimi ali malo manj znanimi kolegi iz sistema, prevladovali so seveda rudarji. Sem spadata druženje in izlet po morju

TRETJI POLČAS

na ribiški ladjici iz Pirana do Izole z ogledom kraja, poskusili smo pečene ribice, ki so plavale tudi tretjič, ob tem pa smo se še bolj povezali kot skupina.

Uživanje v kulinariki in razgledu

Zadnji dan smo imeli tudi mini turnir, kjer smo se kosali v balinčkanju, namiznem tenisu, metanju na koš in streljanju na gol. Če so nekateri izstopali, je bil to znak za uspešno preventivno rekreacijo in terapijo, zmagal pa je seveda timski duh! Bili smo zelo usklajena družba, izmenjali smo nekaj službenih zgodbic, predvsem pa smo se sproščali tudi s šalami, smehom in malo pozabili na delovno okolje in resne napore, h katerim smo se vračali po prekratkem tednu. Ostala so nova znanstva. Stiki bodo lahko pomenili tudi nove delovne vezi in zavest, da smo člani velikega, razvejanega in pestrega kolektiva, ki se zaveda, da izvaja pomembno družbeno poslanstvo, vsak zase pa si ustvarja dostojno preživetje, česar je žal v naši deželi vse manj. Končni cilj je bil tako vsekakor dosežen; sprostitve, regeneracija in nova energija, potrebna za delo in bolj kakovostno življenje!

Alja Miklavc

Udeleženci skupine v začetku junija v Fiesi (foto: Alja Miklavc)

Izlet z ladjico iz Pirana do Izole (foto: Alja Miklavc)

OKNA - VRATA - STEKLO

TERMÖGLAS

OD PROIZVODNJE, DOBAVE DO KVALITETNE MONTAŽE

33 LET STERILNOSE TRADICIJE

PRIZNANJA NA AVDIOTERMI Ljubljana

KVALITETNA VGRADNJA

VELIKOTRŽNOSTI ZA DOVOLJNO KUPCE

**ODSLEJ TUDI BLIŽJE VAM
PE VELENJE**

Partizanska 3, 3320 Velenje, 031 677 708 velenje@termoglas.si
Delovni čas: pon.-pet.: 9.00 - 16.00, sob.: 9.00-13.00

**KOLIKO PA STE VI PRIPRAVLJENI NAMENITI VARNOSTI
SVOJEGA PREMOŽENJA IN VARNOSTI SVOJIH NAJBЛИŽNJIH?**

Statistika nam dokazuje, da se največ vlomov zgodi skozi okna in skozi steklene površine. S pravilno preventivo lahko že sami zmanjšamo ali onemogočimo tatovom, da bi vstopili v naše domove. S Termoglas okni vas do konec julija zaščita s protivlomnim okovjem **nič ne stane.**

**NE ZAMUDITE AKCIJE!!
OB NAROČILU OKEN
GRATIS DODAMO SE
VARNOSTNO OKOVJE
za protivlomno zaščito**

**PRESENETITE VLOMILCE
OKNA TERMÖGLAS IMAJO
SERIJSKO VGRAJENO
SKRITO OKOVJE,**
ki poveča kvaliteto okna in nosilnost
okenskega krila. Pridobite tudi lepši
izgled in lažje čiščenje

www.termoglas.si

Domu dajemo varnost.

**Energetska varčnost
Kvalitetna montaža
Protivlomna varnost
Videz in oblika po vaših željah**

**GRATIS ZAMUDITEVIJAMCI TUDI CERTIFICIRAN
KONCEPT KAKOVOSTI IN CERTIFICIRANA VGRADNJA**

**S TEM KUPONOM vam do naročila okna
do 31.7.2013 v vsa okna vgradimo
VARNOSTNO OKOVJE
GRATIS**

Isprava o porabi in vrednosti
okna

PONUDBA NEPREMIČNIN

041 665 223

STANOVANJA

2-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Koroška cesta
Zgrajeno: 1975
Velikost: 64 m²
Etaža: 2/5
Cena: 75.000 EUR

3-SOBNO

Lokacija: Velenje,
center
Adaptirano: 2004
Velikost: 84 m²
Etaža: 10/10
Cena: 89.000 EUR

3-SOBNO

Lokacija: Polzela
Zgrajeno: 1980
Velikost: 78 m²
Etaža: 2/5
Cena: 85.000 EUR

3-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Cesta talcev
Zgrajeno: 1975
Velikost: 90 m²
Etaža: 4/5
Cena: 85.000 EUR

2-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Koželjskega
Adaptirano: 2006
Velikost: 65 m²
Etaža: 5/5
Cena: 73.000 EUR

3-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Sercerjeva
Adaptirano: 2008
Velikost: 84 m²
Etaža: VP
Cena: 89.000 EUR

2-SOBNO

Lokacija: Velenje,
center
Adaptirano: 2000
Velikost: 57 m²
Etaža: 6/8
Cena: 69.000 EUR

1-SOBNO

Lokacija: Kope
Zgrajeno: 1986
Velikost: 35 m²
Etaža: 2/2
Cena: 53.000 EUR

3-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Tomšičeva
Zgrajeno: 1961
Velikost: 66 m²
Etaža: 4/10
Cena: 68.000 EUR

3-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Koželjskega
Zgrajeno: 1978
Velikost: 97 m²
Etaža: 4/14
Cena: 92.000 EUR

2-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Koroška cesta
Zgrajeno: 1975
Velikost: 64 m²
Etaža: 2/5
Cena: 75.000 EUR

1,5-SOBNO

Lokacija: Šalek,
Obnovljeno: 2010
Velikost: 45 m²
Etaža: 8/8
Cena: 55.000 EUR

1-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Stantetova
Zgrajeno: 1982
Velikost: 45 m²
Etaža: 4/4
Cena: 53.000 EUR

2-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Koželjskega
Zgrajeno: 1978
Velikost: 63 m²
Etaža: 3/5
Cena: 66.000 EUR

1,5-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Jenkova
Zgrajeno: 1982
Velikost: 64 m²
Etaža: 5/5
Cena: 75.000 EUR

3-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Jenkova
Adaptirano: 2008
Velikost: 63 m²
Etaža: 5/5
Cena: 78.000 EUR

3-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Center
Adaptirano: 2008
Velikost: 95 m²
Etaža: 4/4
Cena: 86.000 EUR

1,5-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Pesje
Zgrajeno: 2011
Velikost: 55 m²
Etaža: 1/1
Cena: 62.000 EUR

GASONJERA

Lokacija: Velenje,
center
Zgrajeno: 1968
Velikost: 19 m²
Etaža: 11/13
Cena: 28.500 EUR

3-SOBNO

Lokacija: Velenje,
Center
Zgrajeno: 1961
Velikost: 84 m²
Etaža: 4/11
Cena: 84.000 EUR

HIŠE

SAMOSTOJNA

Lokacija: Velenje,
Pesje
Zgrajena: 1991
Velikost: 216 m²
Velikost parcele: 636 m²
Etažnost: P + M
Cena: 130.000 EUR

SAMOSTOJNA

Lokacija: Velenje
Zgrajena: 1986
Velikost: 395 m²
Velikost parcele: 980 m²
Etažnost: K + P + M
Cena: 298.000 EUR

SAMOSTOJNA

Lokacija: Velenje
Konovo
Adaptirana: 2004
Velikost: 70 m²
Velikost parcele: 517 m²
Etažnost: K + P + M
Cena: 100.000 EUR

SAMOSTOJNA

Lokacija: Andraž,
Zgrajena: 1993
Velikost: 220 m²
Velikost parcele: 4.500 m²
Etažnost: K + P + M
Cena: 135.000 EUR

SAMOSTOJNA

Lokacija: Lokovica
Adaptirana: 2006
Velikost: 143 m²
Velikost parcele: 698 m²
Etažnost: K + P + M
Cena: 89.000 EUR

SAMOSTOJNA

Lokacija: Gorenje
Adaptirana: 2010
Velikost: 148 m²
Velikost parcele: 446 m²
Etažnost: K + P + M
Cena: 100.000 EUR

SAMOSTOJNA

Lokacija: Velenje,
za gradom
Adaptirana: 2008
Velikost: 388 m²
Velikost parcele: 1032 m²
Etažnost: K + P + M
Cena: 350.000 EUR

SAMOSTOJNA

Lokacija: Velenje,
Pesje
Adaptirana: 2008
Velikost: 236 m²
Velikost parcele: 655 m²
Etažnost: K + P + M
Cena: 188.000 EUR

DVOJČEK

Lokacija: Velenje, Lipa
Zgrajena: 1985
Velikost: 326 m²
Velikost parcele: 451 m²
Etažnost: K + P + N + M
Cena: 240.000 EUR

DVOJČEK

Lokacija: Velenje,
Cesta IX
Adaptirana: 2000
Velikost: 226 m²
Velikost parcele: 760 m²
Etažnost: K + P + M
Cena: 250.000 EUR

SAMOSTOJNA

Lokacija: Savinjska,
Rečica ob Savinji
Zgrajena: 2004
Velikost: 259 m²
Velikost parcele: 1.600 m²
Etažnost: P + N
Cena: 250.000 EUR

KMETIJA

Lokacija: Šmartno
ob Paki
Adaptirana: 1957
Velikost: 136 m²
Velikost parcele: 11.000 m²
Etažnost: P + M
Cena: 160.000 EUR

SAMOSTOJNA

Lokacija: Gorenje
Adaptirana: 2010
Velikost: 148 m²
Velikost parcele: 446 m²
Etažnost: K + P + M
Cena: 100.000 EUR

SAMOSTOJNA

Lokacija: Velenje,
Pod parkom
Adaptirana: 2001
Velikost: 337 m²
Velikost parcele: 720 m²
Etažnost: K + P + M
Cena: 290.000 EUR

SAMOSTOJNA

Lokacija: Velenje,
Pesje
Adaptirana: 2008
Velikost: 250 m²
Velikost parcele: 594 m²
Etažnost: K + P + M
Cena: 140.000 EUR

SAMOSTOJNA

Lokacija: Velenje,
Hrastovec
Zgrajena: 1971
Velikost: 249 m²
Velikost parcele: 943 m²
Etažnost: K + P + M
Cena: 120.000 EUR

PARCELE

SAMOSTOJNA

ZAIZIDLJIVA Z
GRADBENIM D.
Lokacija: Vinska Gora
Velikost: 2100 m²
Velikost objekta: 1.053
Cena: 90 EUR/m²

ZAIZIDLJIVA Z

GRADBENIM D.
Lokacija: Gorenje
Velikost: 889 m²
Cena: 59.000 EUR

ZAIZIDLJIVA

Lokacija: Cirkovce
Velikost: 814 m²
Cena: 23.000 EUR

ZAIZIDLJIVA Z

VIKENDOM
Lokacija: Gorenje, Gneč
Velikost: 887 m²
Cena: 65.000 EUR

ZAIZIDLJIVA

Lokacija: Velenje,
Hrastovec
Velikost: 1093 m²
Cena: 45.000 EUR

ZAIZIDLJIVA Z

GRADBENIM D.
Lokacija: Šostanj,
Ravne
Velikost: 659 m²
Cena: 40.000 EUR

POSLOVNI PROSTORI

TRGOVINA, STORITVE

Lokacija: Velenje,
Desni breg
Zgrajena: 1978
Velikost: 96 m²
Etažnost: pritličje
Cena: 100.000 EUR

TRGOVINA, STORITVE

Lokacija: Velenje,
Prešernova
Zgrajena: 1972
Velikost: 91 m²
Etažnost: pritličje
Cena: 95.000 EUR

Nepremičninski posrednik:
Dejan GORŠEK, inž.

TELEFON:

03/897 51 30 ali 041/665 223

E-POŠTA:

dejan.gorsek@habit.si

Ponudba v oglasu zajema le del nepremičnin, ki jih prodajamo, v bazi imamo več kot 60 aktualnih nepremičnin v prodaji (stanovanj, hiš, parcel, kmetij ...). Za vse dodatne informacije o stanju nepremičnin in za termine za ogleda nas pokličite!

www.nepremicnine.habit.si

Posel strokovno in varno vodimo ter izpeljemo od začetka do konca - od podpisa pogodbe do primopredaje nepremičnine. Poleg posredovanja pri prodaji nepremičnin vam nudimo individualno svetovanje, sestavo pogodb (prodajna, darilna, najemna ...) in pregled že sestavljenih pogodb. Pojasnimo vam lahko posamezne institute (nar. ara, odstopnina, pogodbeni kazni itd.), ki so vsebovani v pogodbi, in upoštevamo vaše želje pri zavarovanju vaših pravic. Pojasnimo vam tudi vaše pravice v primeru kršitve pogodb (neizpolnitve ali delne izpolnitve obveznosti, izpolnitve z napakami in zamude z izpolnitvijo) in odgovorimo na vsa ostala vprašanja v zvezi s konkretnim pogodbenim razmerjem.

Pridružite se tekačem

Tekaško skupino Športnega društva Skupine Premogovnik Velenje sestavljajo različne generacije z različno stopnjo pripravljenosti oz. tekaške zmogljivosti. Trudijo se, da bi se boljši tekači čim lažje spopadli z izzivi, drugi pa se pri tem sprostiti ter naredili nekaj za svoje telo in dušo. Vodita jih izkušena tekača Stane Meža in Vasja Jerčič, ki se je letos udeležil 100 kilometrov dolgega teka v Istri.

Pridružite se jim ob torkih in četrtnih ob 18.30 pri Avtokampu Jezero na skupnih treningih. Zaradi bližajočega se Ljubljanskega maratona bodo veseli tudi spodbude in pomoči pri vajah pred in po treningu. Potrebujete le dobro voljo in pozitivno energijo.

Večina tekačev se je že udeležila Maratona treh src v Radencih. Na tamkajšnji deseterkilometrski progi so se še posebej izkazala dekleta Anita Urbanc, Darinka Bošnjak in Helena Ribič, saj so krepko popravila svoje dosedanje čase. Udeležile so se tudi DM-ovega teka v Ljubljani. Posebna pohvala je namenjena Boži Meži, ki je postala državna veteranska podprvakinja v gorskih tekih. Jože Žnidar je pretekel progo, dolgo 21 kilometrov, na Maratonu treh src v manj kot uri in petdeset minut. Stanko Javornik uspešno napreduje v Štajersko-koroškem pokalu v tekih, kjer je trenutno tretji med veterani, Stane Meža pa se je udeležil obleganja Šmarne gore, kjer je odtekel vseh dvanajst ur.

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

Fantje, čas je za večjo igračo.
Nova ŠKODA Octavia Combi.

Nova ŠKODA Octavia Combi že za 15.952 €.

PSC PRAPROTNIK d.o.o., Šaleška 15, Velenje, tel.: 03 898 32 20

Kombinirana poraba goriva in izpusti CO₂:
3,8–6,1 l/100km in 99–141 g/km.

Iskrene čestitke ob

3. juliju,
rudarskem prazniku!

Srečno, rudarji!
Srečno, Velenje!

Župan, Svet in Uprava
Mestne občine Velenje

Nagradna križanka

						AVTOR: DUŠAN KOVAČIČ	NAŠ ATLET KOZMUS	SLIKOVNA UGANKA	SEŠTEVANJE	VELIKA DOMAČA ALI DIVJA PTICA	MILAN VIDMAR	AZIJSKI DEL TURČIJE	VRTNA ZDRA- VILNA ALI ZAČIMBNA RASTLINA	TELIČEK	NEKDANJI MONGOLSKI VLADARSKI NASLOV
						PREDSTAVNIK PRAGMA- TIZMA									
						NUNA									
						EGIPČANSKA SVETA PTICA					BESEDA S KATERO ZAKLJUČIMO MOLITEV				
						MAČEK SIN BRATA ALI SESTRE				FRANÇOŠKA PISATELJICA (GEORGE)	TROPSKO DREVO VELIKA BRITANIJA				
														NEDOSTOJEN ČLOVEK	VRTNA RASTLINA Z RAZNOBARV- NIMI CVETI
	HROŠČ	ZVEŽJA, ZDRUŽENJE	GOSTIJA	VZDEVEK BALONARJA SLAVKA ŠORNA	NEON	PADAVINE V OBLIKI KAPELJ ZNAK ZA GLAS				SADNO DREVO					
NAŠ PESNIK (OTON)									ALFI NIPIČ			GORSKA TE- KAČICA HIŽAR POLET, ZANDOS			
NAJVIŠJI IZOBRAŽE- VALNI ZAVOD							REVILJA, KI IZHAJA VSAK TEDEN	PULZ	DEJANJE, AKT OTOK V EKVA- TOR AFRIKI				DRAGO TRŠAR OMEJITEV UŽIVANJA HRANE		
PO ČEVljARSKI OBRTI ZNANO NASELJE					KAKTEJA MORSKI SESALEC POLARNIH MORIJ					SUROVINA ZA CEMENT POLDE BIBIČ					
ELTON JOHN			GLASBILO V OBLIKI DVEH PLOŠČ	POMLADNI MESEC ITALIJAN. IGRALEC TOGNAZZI			DEL KOLESAR- SKE DIRKE ZLATO					ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA OMAR SHARIF			
CANKARJEV LITERARNI LIK (MARTIN)						PODROBNOST									NAJDLJŠA REKA V FRANCIJI
	POTNIK V RAZMERJU DO DRUGEGA POTNIKA	PESNIK GRUDEN PROZEN TRAK				PRIPADNIK SUNITOV PEVKA PRODNIK				LET ŽOGE PREKO NA- SPROTNIKA	KOS POHIŠTVA UNIVERZA V ZDA				
TRAVNIK, KI SE KOSI ENKRAT NA LETO							REKA NA SLOVAŠKEM SLOVANSKI VLADARSKI NASLOV						JOSIP OGRINEC AMERIŠKA IGRALKA THURMAN		
VZKLJK PRI BIKOBORBI				VZDEVEK AMERIŠKEGA GENERALA E- SENHOWERJA	PISATELJICA (DESA) KDOR "ŽIVI V OBLAKIH"			IZUMRLA NOVOZELAN- DSKA PTICA DOGOVOR				REKA MED BIH IN HRVAŠKO OLIVER TWIST			
OGRADA IZ KOLOV ZA OBRAMBO							PRIPRAVA ZA MERJENJE DEBEL JOKAVEC								
UPADANJE MORSKE GLADINE										NA ŠKOTSKEM NASTALI VZOREC NA BLAGU	NADSTROPJE				
TINA TURNER			AVTOMOBIL. KONSTRUKT. FERRARI DEL CELOTE				RDEČA POLJSKA CVETICA								
HOKEJIST ZUPANČIČ				NAŠA IGRAL- KA (POLONA) NATRIJ			PISATELJICA PEROCI ERNA MUSER								
SUČICA PROGRAMA NA ZASLONU MONITORJA						VELIKO NASILJE									
DIRKALNI KONJ, KI TEK- MUJE V KASU						KOŠARKAR- SKI TRENER SAGADIN									

Nagradna križanka

PREMOGOVNIK VELENJE

Geslo napišite na dopisnico in jo pošljite do 15. julija 2013 na naslov: Uredništvo Rudarja, Premogovnik Velenje, Partizanska 78, 3320 Velenje. Trije izžrebani nagrajenci bodo prejeli praktične nagrade.

Rešitev nagradne križanke, objavljene v **Rudarju 5/2013**, je geslo »BENCINKA ZIHERCA«.

Nagrajenci so: Ivan Vrabič, Žalec, Cecilija Šmon, Šoštanj, Irena Lorgar, Velenje. O prevzemu nagrade bodo obveščeni po pošti. Čestitamo!

53. Skok čez kožo

Ob 3. juliju – prazniku rudarjev ponosno čestitamo vsem zaposlenim v Skupini Premogovnik Velenje. **Srečno!**

Rudarske vrednote, kot so *tovarištvo, pripadnost in požrtvovalnost*, bodo ob letošnjem rudarskem prazniku znova povezale naš rudarski stan ter prebivalce Šaleške doline, ko bomo slovesno zaznamovali **53. Skok čez kožo**.

Vljudno vas vabimo, da praznujete z nami v soboto, **29. junija 2013**:

- zbiranje uniformiranih rudarjev ob 17. uri na Titovem trgu;
- odhod parade s Titovega trga ob 17.30;
- 53. Skok čez kožo ob 18. uri na Mestnem stadionu v Velenju;
- družabno srečanje pri Restavraciji Jezero.

STOJIMO TRDNO IN POKONČNO DO 2054